

**EVDƏ QAL,
SAĞLAM QAL**

Vətəndaş məktubları: "Cənab Prezident, xalqımızı düşünərək atdığınız qətiyyətli addımları yüksək qiymətləndiririk"

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah sərəfləşdirilmiş karantin tətbiq edilməyən bölgələrdəki vəziyyəti müzakirə edib

İlham Əliyev

"SƏS" qəzeti mənim üçün ən əziz qəzəldir

SƏS

QOY ƏDALƏT ZƏFƏR ÇALSIN!

Qəzet 1991-ci il yanvarın 11-dən çıxır

№ 109 (6074) 2 iyul 2020-ci il. Qiyməti 40 qəpik

"Əlinçə" Azərbaycan Xeyriyyə Cəmiyyətinin orqanı.

Qaçqın və məcburi köçkünlərin dövlət qayğısı ilbəl artır

Rusiyalı diplomat: "Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü dəstəklənməyə layiqdir"

Koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülmüş təşəbbüs COVID-19 infeksiyasına qarşı mübarizədə beynəlxalq səylərin birləşdirilməsinə, BMT-nin üzvü olan ölkələrin bu qurumun Nizamnaməsinə uyğun olaraq əməkdaşlıq etmək öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə yönəlib və dəstəklənməyə layiqdir...

Bax 3

Prezidentin köməkçisi: "Azərbaycanın təcrübəsindən yararlanan bir çox dövlətlər var"

Bax 6

Koronavirusla müharibədə hər bir məsələdə olduğu kimi, xalq-dövlət birliyi ən vacib prinsiplərdən biri olmalıdır. Azərbaycan vətəndaşlarının bütün digər məsələlərdə olduğu kimi, bu məsələdə də dövlətin yanında...

Maradona İspaniya yığmasının baş məşqçisi olacaq?

Argentina millisinin əfsanəvi futbolçusu Dieqo Maradona İspaniya yığmasının baş məşqçisi ola bilər. Bu barədə "Marca" nəşri məlumat verib. Qeyd edilib ki, Antonio Torresin

İspaniya Kral Futbol Federasiyasının prezidenti olacağı təqdirdə Maradona baş məşqçi postuna gətiriləcək...

Bax 16

Ermenistanda anti-Rusiya siyasəti: "Şimal ayısı" bağışlamayacaq

Nikol Paşinyan hələ baş nazir olmaq üçün Soros fondunun qanadları altında "məxməri inqilab" planlarını reallaşdırarkən,

onun mitinq və küçə yürüşlərində daha çox toxunduğu mövzu məhz...

Bax 13

Metsamor AES fəaliyyətini dayandırdı

Ermenistanda fəaliyyət göstərən Metsamor Atom Elektrik Stansiyası (AES) plan-xəbərdarlıq tədbirləri ilə əlaqədar təxminən iki...

Bax 6

Evdə COVID-19-a yoluxduğunu hiss edən şəxs nə etməlidir?- Yeni Qaydalar

Bax 12

Vüqar Rəhimzadə: "Prezidentimizin Sərəncamı azad mətbuatın inkişafının prioritetliyini bir daha təsdiqləyir"

Bax 7

"Hraparak" qəzeti: "Ermenistan parlamentində koronavirusla bağlı vəziyyət pisləşir"

Bax 5

Qaçqın və məcburi köçkünlərin dövlət qayğısı ilbəil artır

Bu günlərdə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Samux rayonunun ərazisində məcburi köçkün ailələri üçün inşa edilən yaşayış kompleksinin tikintisi ilə tanış olub. Göründüyü kimi, hansı məqamda, hansı şəraitdə, ən çətin anlarda vətəndaş amilinə, insan faktoruna qayğı, onun maddi, mənəvi tələbatlarının ödənilməsi üçün zəruri şəraitin yaradılması Prezident İlham Əliyevin apardığı siyasətin mühüm prinsiplərindəndir.

Məhz bu baxımdan, Prezident İlham Əliyev cənablarının rəhbərliyi ilə ölkəmizdə uğurlu sosial siyasətin həyata keçirilməsi ilk növbədə belə qənaətə gəlməyə kifayət qədər zəmin yaradır ki, bu siyasətin əsas məqsədi Azərbaycanda sosialyönlü dövlət quruculuğunu təmin etməkdir. Söz yox ki, bu istiqamətdə də son 17 ildə mühüm və ardıcıl addımlar atılmaqdadır. O da əbəs deyil ki, Cənab İlham Əliyev hər zaman öz çıxışlarında sosial siyasəti dövlət siyasətinin ən zəruri sahələrindən biri kimi dəyərləndirərək vurğulayıb ki, layiqli sosial siyasət qarşısındakı illərdə də Azərbaycan hökumətinin fəaliyyətinin prioriteti olaraq qalacaq. Demək olar ki, hər il vətəndaşların əməkhaqlarının, pensiyaçıların təqaüdlərinin, aztəminatlı ailələrə, şəhid ailələrinə, Qarabağ əlillərinə, eyni zamanda sağlamlığının məhdud olan vətəndaşlara verilən sosial müavinətlərinin artırılması da buna olan bariz sübutdur. Bu, Azərbaycanda insanların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində atılan zəruri addım kimi qiymətləndirilir.

Bildirilib ki, Samux rayonunda 459 ailədən ibarət 1603 nəfər məskunlaşdı. Onların da böyük hissəsi Kəlbəcər rayonundan olan məcburi köçkünlərdir. İnşasına bu ildən başlanan və hazırda tikintisi davam edən kompleksə rayon ərazisində daha ağır şəraitdə yaşayan məcburi köçkün ailələri köçürüləcəkdir. Kompleksə hər biri dördmərtəbəli olmaqla 9 yaşayış binası daxildir. Hər bir mənzilin tam təmirli vəziyyətdə məcburi köçkünlərə təhvil verilməsi nəzərdə tutulub. Hazırda ərazidə infrastrukturun qurulması ilə bağlı intensiv iş gedir. Buraya elektrik verilişinin təmin olunması, su təchizatının qurulması, qaz xətlərinin çəkilməsi daxildir.

Qeyd edək ki, dörd hektar sahəni əhatə edən yaşayış kompleksinə 144 şagird yerlik tam orta məktəb, 50 uşaq yerlik körpələr evi-uşaq bağçası, inzibati bina, tibb məntəqəsi və klub-icma mərkəzi daxildir. Ərazi tam abadlaşdırılacaq və yaşıllaşdırma işləri həyata keçiriləcək.

Xatırladaq ki, qaçqınların və məcburi köçkünlərin həyat şəraitinin yaxşılaşdırılması məqsədilə həyata keçirilən siyasət nəticəsində indiyədək 300 mindən çox insanın mənzil-məişət şəraiti yaxşılaşdırılıb. Dövlət büdcəsinin və Dövlət Neft Fondunun vəsaitləri hesabına indiyədək ölkədə 100-dən çox qəsəbə və hüdürtmərtəbəli binalardan ibarət yaşayış massivləri salınıb.

Dünyada Azərbaycan qədər qaçqınlara diqqət yetirilmir

Bəli, bu realıqdır. Bu realığı bir anlığa beynəlxalq təşkilatların hesabatlarına diqqət yetirməklə aydın görmək olar. Rəsmi məlumata əsa-

sən, hazırda dünyanın bütün münəqşə zonalarında 1 qaçqına 1 ildə sərf olunan ən yüksək vəsait Azərbaycandır. Elə buna görədir ki, BMT-nin Qaçqınlar üzrə Ali Komissarlığı 2012-ci ildə Azərbaycanı özünün İcraiyyə Komitəsinə üzv seçib. İndi beynəlxalq təşkilatlar tərəfindən dinamik sosial-iqtisadi inkişaf yolunda davamlı uğurların müəllifi olan Azərbaycanın qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həlli istiqamətində gördüyü irimiqyaslı işləri dünyanın oxşar problemlə qarşılaşan əksər ölkələri üçün nümunə hesab edilir. Bu isə Ülu Öndər Heydər Əliyevin siyasi, sosial-iqtisadi strategiyasını uğurla həyata keçirən Prezident İlham Əliyevin sözügedən istiqamətdə tədbirləri ardıcıl və məqsədyönlü şəkildə davam etdirməsinin, doğma ocaqlarından didərgin salınan soydaşlarımızın bütün problemlərinin Azərbaycan dövlətinin gündəlik qayğısına çevrilməsinin bariz ifadəsidir.

Verilən sərəncam və fərmanlar, real nəticələr...

Bütün bu uğurların təmin olunmasında heç şübhəsiz, bu təbəqədən olan soydaşlarımızın kompleks həllini nəzərdə tutan və Azərbaycan Prezidentinin sərəncamları ilə tədiq olunmuş məlum Dövlət Proqramı və ona edilmiş əlavələr, həmçinin digər fərman və sərəncamlar, hökumət tərəfindən qəbul olunmuş müvafiq qərarlar xüsusi önəm daşıyır. Çünki əhalinin rifahının yüksəldilməsini, sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılmasını şərtləndirən amillərdən biri də məhz verilən sərəncamların, hökumətin qərarlarının yerlərdə vaxtında və yüksək səviyyədə icra olunmasıdır. Əhalinin sosial

durumunun yüksəlməsi həm də ölkədə sabitliyə və davamlı inkişafa təminatdır. Azərbaycan Respublikasının sosial-iqtisadi həyatında görülən işlər ölkəmizdə iqtisadi islahatların dərinləşməsinə və bu sahənin müvəffəqiyyətlə irəliləməsinə, xalqın həyat səviyyəsinin dinamik olaraq yaxşılaşmasını bir daha sübut edir.

Xüsusilə də Prezident İlham Əliyev tərəfindən xalqımızın sosial təminatının gücləndirilməsi, həyat şəraitinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində imzalanan bir çox Fərman və sərəncamlar əhalinin hədsiz sevincinə səbəb olmuşdur. Həmçinin, əhalinin aztəminatlı kateqoriyası hesab edilən qaçqın və məcburi köçkünlərin aylıq müavinətlərinin artırılması ilə bağlı imzalanan Prezidentin Sərəncamı da bu təbəqədən olan şəxslər üçün vahid aylıq müavinətin məbləğinin 2019-cu il aprelin 1-dən 50 faiz artırılması ilə yadda qaldı. Təbii ki, bütün bu addımlar cənab Prezident tərəfindən həyata keçirilən kompleks sosial islahatlar paketinin tərkib hissəsi kimi qiymətləndirilməlidir.

Qaçqın və məcburi köçkünlərin, eləcə də əhalinin aztəminatlı təbəqəsinin sosial rifah halının yüksəldilməsi üçün dövlət tərəfindən kifayət qədər iş görülür. Onların sosial problemlərinin həlli istiqamətində qəbul olunan sənədlər, sosial paketlər bu qəbildən olan insanların sosial müdafiəsində mühüm rol oynayır. Azərbaycan dövlətinin iqtisadiyyatı gücləndikcə, gəlirləri artdıqca, dövlət bu istiqamətdə əldə edilən gəlirləri əsasən sosial sferaya yönəldir və vəsait hesabına qaçqın və məcburi köçkünlər üçün yeni tipli qəsəbələr salınıb, məktəblər tikilir, onların müavinətləri artırılır. Sözsüz ki, qaçqın və məcburi köçkünlərlə yanaşı, sosial cəhətdən qayğıya ehtiyacı olan vətəndaşların da sosi-

al rifah halının yüksəldilməsi üçün işlər görülür, onlara verilən pensiya və müavinətlər qaldırılır.

Prezident İlham Əliyev qaçqın və məcburi köçkünləri narahat edən problemlərin həlli istiqamətində görülən çox böyük işlərə, geniş layihələrə rəhbərlik edir. Dövlət başçısının 2004-cü il 1 iyul tarixli Sərəncamı ilə təsdiq edilən "Qaçqınların və məcburi köçkünlərin yaşayış şəraitinin yaxşılaşdırılması və məşğulluğunun artırılması üzrə Dövlət Proqramı"nın və sonradan həmin sənədə 2007-ci il 31 oktyabr, 2011-ci il 21 fevral tarixli sərəncamlarla təsdiqlənən əlavələrin icrası uğurla reallaşdırılıb.

Heydər Əliyev Fondu da qaçqın və məcburi köçkünlərin üzleşdikləri çoxsaylı problemin dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasına və onların həllinə diqqət yetirir. Fondun vitse-prezidenti Leyla Əliyevanın rəhbərliyi ilə həyata keçirilən "Xocalıya ədalət" kampaniyası artıq bütün dünyaya yayılıb.

Ən əsası isə, 2007-ci ildən etibarən Azərbaycanda çadır düşərgələrinin ləğvi prosesi başladı və bu proses çox uğurla başa çatdı. Qeyd etdiyimiz kimi, qaçqın və məcburi köçkünlər üçün həm paytaxtda, həm paytaxtın qəsəbələrində, həm də rayon və kəndlərdə böyük qəsəbələr salınıb. Kürdəxanıda, Qaradağ rayonunda, Abşeronun Masazır, Mehdiabad, Sabunçunun Ramana qəsəbələrində müasir tipli binalar inşa olunub. İndiyə qədər azad edilən ərazilərimizdə qəsəbələr salınıb. Horadiz şəhəri, demək olar ki, yenidən qurulub və bu gün ən gözəl yaşayış yerlərindən biridir. Şıxarx qəsəbəsində mindən çox köçkün ailəsi məskunlaşdı. Yüz əlli evlik Cocuq Mərcanlıda müasir infrastruktur, iş yerləri, kommunika-siyalar yaradılıb.

Məcburi köçkünlərin sosial şəraiti ildən-ile yaxşılaşır, üzleşdikləri problemlərin həllinə həssaslıqla yanaşılır. Prezident İlham Əliyev əhalinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması ilə bağlı imzaladığı sərəncamlar bir daha dövlətimizin onlara diqqətinin əyani ifadəsidir.

Prezident İlham Əliyev dəfələrlə "Bizim əsas məqsədimiz məcburi köçkün soydaşlarımızı doğma yurd-yuvalarına qaytarmaq və orada onların evvəlkindən də yaxşı şəraitini təmin etməkdir" deyib.

Rəsmi xronika

Prezident İlham Əliyev Azərbaycan Respublikası Daxili İşlər Nazirliyinin bir qrup əməkdaşının təltif edilməsi haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev İsmayilli rayonunda əkin sahələrinin suvarma suyu ilə təminatının yaxşılaşdırılmasına və əhalinin içməli suya tələbatının ödənilməsinə dair əlavə tədbirlər haqqında Sərəncam imzalayıb.

Prezident İlham Əliyev "Azərbaycan Respublikasının xarici ölkələrlə əməkdaşlığı üzrə birgə komissiyaların Azərbaycan tərəfinin fəaliyyəti haqqında Əsasnamə"nin təsdiq edilməsi barədə Fərman imzalayıb.

Artıq 17 ildir Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla həyata keçirilən sosial siyasət bu sahədə inqilabi dəyişikliklərə səbəb olub. Atılan hər bir addım sübut edir ki, özünü dünyaya sosial dövlət kimi təqdim edən Azərbaycan öz vətəndaşlarının yüksək rifahının təminatçısıdır.

İndiyədək 300 minə yaxın qaçqının və məcburi köçkünün mənzil şəraiti yaxşılaşdırılıb

Göründüyü kimi, indiyədək 300 minə yaxın qaçqının və məcburi köçkünün mənzil şəraiti yaxşılaşdırılıb. Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi altında yaşanan sürətli inkişaf, məşğulluq, sosial problemlərin effektiv həlli qaçqın və məcburi köçkünlərin üzleşdikləri çətinliklərin böyük miqyasda aradan qalxmasına rəvac verib. Əlverişli sosial atmosferin yaradılması, bütün ölkə miqyasında tərəqqinin sürətlənməsi, yeni iş yerlərinin açılması və əhalinin məşğulluqla təmin edilməsi bu gün məcburi köçkünlərin də davamlı, sabit gəlirləri üçün əsas yarıdır. Onların qarşılaşdıqları mənzil probleminin həllinə də dövlət ən yüksək səviyyədə daim böyük diqqət və qayğı göstərib. Elə bunun nəticəsidir ki, təkcə keçən il 5 min 901 ailə və ya 27 minə yaxın məcburi köçkünün mənzil-məişət şəraiti yaxşılaşdırılıb. Bundan əlavə, müvəqqəti məskunlaşma yerlərində aparılmış təmir işləri nəticəsində 158 ailənin mənzil-məişət şəraiti yaxşılaşdırılıb. Son 16 il ərzində qaçqın və məcburi köçkünlər üçün ölkənin 30-dan çox şəhər və rayonunda Dövlət Neft Fondundan və digər mənbələrdən ayrılmış vəsait hesabına 3,5 milyon kvadrat metr sahəsi olan, bütün sosial-tek-niki infraqurkura malik fərdi evlərdən, çoxmərtəbəli binalardan ibarət bu sahədə aparılan işlər nəticəsində artıq 300 min qaçqın və məcburi köçkünün yeni mənzillərə köçürü-lüb, 103 yeni qəsəbə salınıb. Bunun da 3,3 milyon kvadrat metr yaşayış sahəsinə malik 97-si və yaxud 95 faizi son 15 ildə inşa edilib.

RƏFIQƏ KAMALQIZI

“Rəqəmsal bölünmələri bağlayın: COVID-19-a rəqəmsal cavab” mövzusunda videokonfrans keçirilib

“Rəqəmsal bölünmələri bağlayın: COVID-19-a rəqəmsal cavab” mövzusunda videokonfrans keçirilib. Azərbaycan Respublikasının Xarici İşlər naziri Elmar Məmmədov videokonfransda çıxış edib. Bu barədə AZƏRTAC-a Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən məlumat verilib.

Tədbirdə çıxış edən Elmar Məmmədov dünyanın koronavirus pandemiyası (COVID-19) ilə apardığı mübarizənin davam etdiyi bir dövrdə bu vacib görüşü təşkilinin əhəmiyyətindən danışaraq deyib: “Virusun sürətlə yayılması bütün bəşəriyyət üçün ciddi bir çağırışdır, çünki dünyanın hər bir hissəsində insan sağlamlığına, təhlükəsizliyinə və rifahına ciddi zərər ilə nəticələnən xəstəlik və tələfat hallarının sayı günbəgün artmağa doğru gedir. Sağlamlıq böhranından qat-qat iri olan COVID-19 zərər çəkmiş ölkələrdə dağıdıcı sosial, iqtisadi və siyasi böhranlar və Davamlı İnkişaf Məqsədlərində (DİM) irəliləyiş əldə etməkdə əngəllər yaratmaq potensialına malik olduğunu nümayiş etdirdi. Bir çox qeyd olunan təsirləri ilə yanaşı, pandemiya, həmçinin bu cür hallar zamanı davamlı cavab reaksiyasının qurulması üçün rəqəmsal texnologiyadan istifadə etmək qabiliyyətinin artırılmasının nə qədər vacib olduğunu qiymətləndirmək imkanını da verdi. Pandemiyanın ilk günlərindən etibarən rəqəmsal texnologiyalar COVID-19 ilə mübarizə üzrə milli cavab strategiyaların mərkəzində olmuşlar. Məsələn, informasiya və Rabitə Texnologiyaları onlayn təhsilə çıxışı təmin edən, sağlamlıq vəziyyətinin monitorinqi üçün platformaları inkişaf etdirən, həyati vacib məlumatları cəmiyyətə yaymaq və təcrid vəziyyətində qalanlara mal və xidmətlərin çatdırılmasını asanlaşdıran bir vasitəyə çevrilib”.

Azərbaycanın COVID-19-un təsirinə milli cavabının bir hissəsi olaraq informasiya və Rabitə Texnologiyalarından fəal şəkildə istifadə etdiyini bildiren nazir qeyd edib ki, pandemiya zamanı elektron xidmətləri hər bir şəxs üçün əlçatan edən vahid rəqəmsal platforma Nəqliyyat, Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyi tərəfindən istifadəyə verildi. Onlayn mağazalara, təhsilə, səhiyyəyə, əyləncəyə və malların çatdırılması ilə bağlı linkləri bir araya toplayan platforma istifadəçilərin onlara çıxışını asanlaşdırır. Platforma sosial məsafəni saxlamaq və evdə qalmaq üzrə tövsiyələr verir, o cümlədən onlayn biznesin yaradılması və aparılması ilə bağlı təlimlər daxil olmaqla bir sıra onlayn təhsil imkanlarını təklif edir.

“Bununla yanaşı, karantin rejimi zamanı insanların evdən çıxmasına icazə verilməsini tənzimləyən elektron platforma və Azcloud infrastrukturuna əsaslanan yeni videokonfrans sistemi yaradıldı. Təhsil prosesinin davamlılığını təmin etmək üçün hər tərəfli distant təhsil sistemində təkən verildi. Milli televiziya kanalları televiziya dərslərini yayımlayır, həmçinin bu dərslərin çəkilişi Təhsil Nazirliyinin təlim platformasında yerləşdirilir və onlayn olaraq mövcuddur. Əksər universitetlər Təhsil Nazirliyinin təqdim etdiyi onlayn təlim platformalarından ödənişsiz olaraq istifadə edirlər.

Pandemiya, eyni zamanda, göstərdi ki, informasiya və rabitə texnologiyası vasitələrinə və genişzolaqlı rabitəyə giriş baxımından başlanğıc nöqtəsi hamı üçün eyni olmadı, çünki inkişaf etmiş və inkişaf etməkdə olan ölkələr arasında bölgələrarası və bölgələrdaxili rəqəmsal bölünmə var. Bununla əlaqədar olaraq, ölkələrə ehtiyatları səfərbər etmək və uzaqdan mal və xidmətlər göstərmək üçün müasir və kontekstə uyğun həll yolları tətbiq etməkdə köməklik göstərmək məqsədilə səylərin birləşdirilməsi vacibdir. Yalnız dövlətlər və beynəlxalq ictimaiyyət arasında həmrəylik və əməkdaşlıq sayəsində hamı üçün təhlükəsizlik və rifaha nail ola bilərik. Bundan irəli gələrək, Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının və Türkdilili Ölkələrin Əməkdaşlıq Şurasının fəvqəladə zirvə görüşlərini keçirdi. Ölkəmiz Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatına, xüsusilə Afrika, Asiya və Latin Amerikasındakı ehtiyacı olan əhaliyə kömək etmək məqsədi ilə 10 milyon ABŞ dolları ayırdı. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatının üzv dövlətləri adından BMT üzv dövlətlərinin əksər çoxluğunun dəstəyi ilə BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması təşəbbüsü ilə çıxış etdi. İnanırıq ki, bu sessiya həm də COVID-19-a cavab olaraq informasiya və rabitə texnologiyalarından nə qədər yaxşı istifadə edə biləcəyimizi araşdırmaq və bu sahədə təcrübə mübadiləsini davam etdirmək üçün bir platformanı təmin edəcək”, - deyə nazir vurğulayıb.

Azərbaycanda daha 588 koronavirusa yoluxub, 7 nəfər vəfat edib

Azərbaycan Respublikasında koronavirus infeksiyasına daha 588 yoluxma faktı qeydə alınıb, 346 nəfər müalicə olunaraq sağalıb və evə buraxılıb. Nazirlər Kabinetinin yanında Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a verilən məlumata görə, COVID-19 üçün götürülən analiz nümunələri müsbət çıxmış 7 nəfər vəfat edib.

Hazırkı dövrdə ölkəmizdə 18 min 112 nəfər koronavirus infeksiyasına yoluxması faktı müəyyən edilib. Onlardan 10 min 61 nəfər müalicə olunaraq sağalıb, 220 nəfər vəfat edib. Aktiv xəstə sayı 7831 nəfərdir. Ötən müddət ərzində 488 min 852 test aparılıb. Bugünkü test sayı isə 6682-dir.

Azərbaycan Respublikasının ərazisində COVID-19 ilə bağlı son vəziyyət	
Ümumi	Bu gün 01.07.2020
Ümumi yoluxanların sayı	18112
Ümumi sağalanların sayı	10061
Aktiv xəstə sayı	7831
Ümumi test sayı	488852
Ümumi ölümlərin sayı	220
Yeni yoluxanların sayı	588
Yeni sağalanların sayı	346
Bugünkü test sayı	6682
Bugünkü ölümlərin sayı	7

“Türkiyə hər zaman Azərbaycanın beynəlxalq təşəbbüslərini dəstəkləyib”

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin COVID-19 pandemiyası ilə bağlı BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması təşəbbüsü mövcud problemin həlli və gələcəkdə baş verəcək digər global məsələlərə hazırlıq baxımından çox əhəmiyyətlidir.

Bu fikri AZƏRTAC-a açıqlamasında Ankarada fəaliyyət göstərən Strateji Düşüncə İnstitutunun başqanı Muhammed Savaş Kafkasyalı söyləyib. Türkiyənin bütün məsələlərdə, eləcə də beynəlxalq əhəmiyyətli təşəbbüslərdə hər zaman Azərbaycanı dəstəklədiyini bildiren M.S.Kafkasyalı deyib: “Azərbaycanın Türkiyədəki səfirliyi ilə birlikdə keçirdiyimiz beynəlxalq konfransda Ankarada akkredite olunan 60-dan çox ölkənin səfirləri iştirak etdilər. Bundan başqa, çıxışçılar bütün qitələrin təmsil edildilər. Müzakirələr əsasında məlum pandemiyanın yaratdığı böhran və bundan sonra gözlənilən risklər, eləcə də çıxış yollarına dair fikir və mülahizələri dinlədik. Mövzu ilə bağlı tədbirlərimiz davam edəcək. Çünki prosesin uzun sürəcəyi gözlənilir”.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın Türkiyədəki səfirliyinin və Ankarada fəaliyyət göstərən Strateji Düşüncə İnstitutunun birgə təşkilatçılığı ilə iyunun 30-da Türkiyə paytaxtında “Pandemiyadan sonra beynəlxalq sistem” mövzusunda konfrans keçirilib. Konfransda Azərbaycanın təşəbbüsləri yüksək dəyərləndirilib.

Bakıda quraşdırılmış xüsusi polis postları bu gündən ləğv ediləcək

Ölkəmizdə tətbiq edilmiş xüsusi karantin rejimi ilə əlaqədar Bakı şəhərinin giriş və çıxışları istisna olmaqla, küçə və prospektlərdə quraşdırılmış xüsusi polis postları iyul ayının 2-dən ləğv ediləcək. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, buna səbəb şəhərdaxili yollarda avtonəqliyyatın hərəkətinin intensivliyini təmin etmək, sərtləşdirilmiş xüsusi karantin rejiminə nəzərətə daha çox əməkdaşın cəlb edilməsidir.

Bundan sonra şəhərdəki bütün qapalı məkanlarda vətəndaşlarımızın karantin rejimindən irəli gələn tələblərə, xüsusilə tibbi maskadan istifadə və sosial məsafənin gözlənilməsinə mütləq qaydada riayət etmələrinə nəzərət daha da gücləndiriləcək.

Küçə və prospektlərdə, eləcə də şəhərdaxili məhəllələrdə piyada patrul naryadlarının sayı artırılacaq, nəqliyyat vasitələrinin hərəkətinə müvafiq icazənin olub-olmaması isə videomüşahidə kameraları ilə müəyyən ediləcək. Həyata keçirilən bütün tədbirlər əhalinin təhlükəsizliyinin təmin edilməsi və onların sağlamlığının qorunmasına xidmət edir. Ona görə də vətəndaşlarımızdan xüsusi karantin rejimindən irəli gələn tələblərə mütləq riayət etmələri tələb olunur.

Rusiyalı diplomat: “Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü dəstəklənməyə layiqdir”

Koronavirus pandemiyası ilə əlaqədar BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının çağırılması barədə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev tərəfindən irəli sürülmüş təşəbbüs COVID-19 infeksiyasına qarşı mübarizədə beynəlxalq səylərin birləşdirilməsinə, BMT-nin üzvü olan ölkələrin bu qurumun Nizamnaməsinə uyğun olaraq əməkdaşlıq etmək öhdəliklərinin yerinə yetirilməsinə yönəlib və dəstəklənməyə layiqdir.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Rusiya Federasiyasının BMT-dəki daimi nümayəndəsinin müavini Dmitri Çumakov bu fikri “Moskva-Bakı” portalına müsahibəsində söyləyib. O deyib: “Rusiya COVID-19 infeksiyasına qarşı mübarizədə beynəlxalq səylərin birləşdirilməsi, BMT-nin üzvü olan ölkələrin bu qurumun Nizamnaməsinə uyğun olaraq əməkdaşlıq etməsi öhdəliyinin yerinə yetirilməsi məqsədlərinə sadıqdır. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən Qoşulmama Hərəkatına üzv dövlətlər adından irəli sürülmüş təşəbbüs, heç şübhəsiz, bu məsələnin həllinə yönəlib və dəstəklənməyə layiqdir”.

D.Çumakov qeyd edib ki, bu təklifin reallaşdırılması üçün texniki və prosedural xarakterli bir sıra məsələlər nizamlanmalıdır, çünki pandemiya şəraitində biz virtual rejimdə işləyirik. Rusiya Federasiyasının BMT-dəki daimi nümayəndəsinin müavini deyib: “Biz bu təşəbbüsün reallaşdırılması ilə bağlı məsələlərin müzakirəsində fəal iştirak etməyə hazırıq”.

Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargah sərtləşdirilmiş karantin tətbiq edilməyən bölgələrdəki vəziyyəti müzakirə edib

İyulun 1-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin tapşırığına əsasən, Baş Nazir Əli Əsədovun sədrliyi ilə Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın geniş tərkibli Respublika videomüşavirəsi keçirilib. Operativ Qərargahdan AZƏRTAC-a bildirlər ki, müşavirədə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi Zeynal Nağdəliyev, Daxili İşlər naziri Vilayət Eyvazov, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin rəisi Əli Nağıyev, Baş Prokuror Kamran Əliyev və 77 şəhər və rayonun icra hakimiyyəti başçıları, prokurorları, daxili işlər və dövlət təhlükəsizliyi şöbələrinin rəisləri iştirak ediblər.

Müşavirə zamanı sərtləşdirilmiş xüsusi karantin rejimi tətbiq edilməyən bölgələrdəki epidemioloji vəziyyət müzakirə olunub, karantin qaydalarının icra vəziyyəti qiymətləndirilib. Əhali tərəfindən sanitariya-epidemioloji qaydalara riayət edilməsi üçün nəzarətin gücləndirilməsinə ehtiyac olduğu bildirilib.

Baş Nazir karantin rejiminin yumşaldılması nəticəsində bir sıra şəhər və rayonlarda pozuntuların artmasının müşahidə olunduğunu qeyd edib. Əli Əsədov rayonlardakı vəziyyətlə bağlı dəqiq statistikanın aparılmasının, yoluxmanın daha çox qeydə alındığı yerlərə nəzarətin, dezinfeksiya və koronavirus xəstələri üçün ayrılmış xəstəxanalarda utilitizasiya işlərinin gücləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Baş Nazir rayon və şəhər rəhbərləri qarşısında tapşırıqların vaxtında və qüsursuz icra olunması tələbini qoyub.

Böyük Britaniyanın "Diplomat" jurnalında Azərbaycanın COVID-19-a qarşı uğurlu mübarizəsindən bəhs edən məqalə dərc olunub

Böyük Britaniyanın nüfuzlu "Diplomat" jurnalında Azərbaycanın bu ölkədəki səfiri Tahir Tağızadə və Milli Məclisin Azərbaycan-Böyük Britaniya parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupunun sədri, deputat Cavanşir Feyziyevin COVID-19-a qarşı Azərbaycanın uğurlu mübarizəsindən bəhs edən məqaləsi dərc olunub.

Məqalədə Azərbaycanın vətəndaşların sağlamlığını qorumaq üçün erkən və səmərəli tədbirlər görən ilk ölkələrdən biri olması, pandemiyanın iqtisadi və sosial təsirlərindən aradan qaldırılması üçün əhəmiyyətli addımlar atması, eləcə də özvə bəy bəy beynəlxalq təşkilatlar vasitəsilə bu sahədə global həmrəyliyi təşviq etməsindən söhbət açılır. Xəstəliyin başlanğıcından bəri ölkəmizin Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı (ÜST) ilə əməkdaşlıq etməsi və təşkilatın rəhbəri tərəfindən martın 23-də Azərbaycan Prezidentinə göndərilən məktubda ölkədə görülən tədbirlərin nümunəvi adlandırılması vurğulanıb.

Azərbaycanın aprel ayında COVID-19-a qarşı mübarizə üzrə sədrlik etdiyi Türkdillil Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının virtual sammitini, may ayında isə hazırda sədrlik etdiyi Qoşulmama Hərəkatının virtual zirvə toplantısına ev sahibliyi etməsi nəzərə çatdırılıb. Bu xüsusda, Azərbaycanın bu günlərdə Qoşulmama Hərəkatına üzv ölkələr adından BMT-nin Baş Assambleyasının COVID-19 ilə mübarizəyə dair xüsusi sessiyasını çağırmaqla bağlı təşəbbüsünün BMT-yə üzv olan 130 üzv dövlət tərəfindən dəstəkləndiyi də oxucuların diqqətinə çatdırılıb. Məqalənin tam mətni ilə bu linkdən tanış olmaq mümkündür: <https://diplomatmagazine.com/saving-lives-the-fight-against-the-pandemic/>.

Leyla Abdullayeva: "Qarabağ xalqı adlı anlayış mövcud deyil"

“ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrləri və ATƏT-in Fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin iştirakı ilə Azərbaycan və Ermənistan Xarici İşlər nazirlərinin 30 iyun tarixində keçirilən videokonfrans formatında görüşü ilə bağlı AR XİN-in rəsmi açıqlaması yayıldı. Qeyd etdiyimiz kimi, görüş zamanı nazir Elmar Məmmədov Azərbaycanın işğal olunmuş ərazilərdə Ermənistan tərəfindən həyata keçirilən qeyri-qanuni fəaliyyəti, o cümlədən həyata keçirilən infrastruktur dəyişiklikləri məsələsini qaldırdı. Nazir, həmçinin məhz Ermənistanın tərbiyəçi eməllərinin ritorikanın alovlanmasına xidmət etdiyini vurğuladı”. SİA-nın məlumatına görə, bunu Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) Mətbuat xidməti idarəsinin rəisi Leyla Abdullayeva KİV-in sualını cavablandırarkən deyib.

“Ermənistan XİN-in görüşlə bağlı yaydığı açıqlama işğalçı ölkənin ənənəvi olaraq sərgilədiyi tamamilə əsassız mövqeyi növbəti dəfə təkrarlayır. Aydındır ki, bölgədəki gərginliyin, ritorikanın, qarşıdurmanın, düşmənçiliyin kökündə Ermənistanın təcavüzkar siyasəti, Azərbaycanın beynəlxalq tanınmış ərazilərini hərbi işğal altında saxlaması və bu ərazilərdəki çoxsaylı yerli azərbaycanlıya qarşı etnik təmizləmə həyata keçirməsi durur. Əhalini sülhə hazırlamaq öhdəliyindən danışan Ermənistan, bu öhdəliyinə əməl edərək işğalçı qüvvələrin Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ və ətraf rayonlarından çıxarmalı və məcburi köçkünlərin öz evlərinə geri dönməsinə maneə yaratmamalıdır.

O ki, qaldı Ermənistan XİN-in istinad etdiyi Qarabağ “xalqı” ifadəsinə, hamıya elə Ermənistanın özünə də çox yaxşı bəllidir ki, Qarabağ xalqı deyil, Azərbaycan xalqıdır. Qarabağda yaşayan ermənilər Azərbaycanın bu bölgəsində yaşayan iki icmadan birini təşkil edir; Qarabağın azərbaycanlı icması Ermənistanın təcavüzü nəticəsində evlərindən didərgin düşüb, məcburi köçkünə çevrilib. Munaqişənin həlli üzrə aparılan danışıqların məqsədi də elə bu insanların pozulmuş fundamental hüquq və azadlıqlarının bərpa edilməsidir, Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycanın ərazilərindən çıxarılmasının təmin edilməsidir. Bölgədə davamlı sülh, sabitlik və təhlükəsizliyin təmin olunmasının başqa yolu yoxdur”, - L.Abdullayeva bildirib.

Prezident İlham Əliyevin son Sərəncamı ölkəmizdə mətbuata yüksək dövlət qayğısının daha bir bariz nümunəsidir

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan milli mətbuatının 145 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Sərəncam imzalaması ölkəmizdə mətbuata yüksək dövlət qayğısının daha bir bariz nümunəsidir. Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında “Yeni Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, Milli Məclisin deputatı Hikmət Babaoğlu deyib. Media institutunun müasir çağırışlara və global trendlərə, ən əsası milli maraqlara uyğun fəaliyyət göstərməsinin strateji əhəmiyyətə malik olduğunu deyən baş redaktor bildirib ki, Azərbaycan mətbuatının inkişafını şərtləndirən əsas amil bu sahədə güclü dövlət diqqəti və qayğısının mövcud olmasıdır.

Onun sözlərinə görə, bununla yanaşı, söz, fikir və özünüifadə azadlıqlarının ən yüksək səviyyədə təsbit edilməsi, mətbuatın maddi-texniki və maliyyə bazasının gücləndirilməsi, media institutunda təmsil olunan şəxslərin səmərəli fəaliyyəti üçün əlverişli şəraitin yaradılması və digər bu kimi amillər milli mətbuatımızın inkişafını şərtləndirən fundamental faktorlar kimi dəyərləndirilməlidir. Azərbaycan mətbuatının öz inkişaf tarixində zəngin, şərəfli və mürəkkəb yol keçdiyini diqqətə çatdıran baş redaktor deyib: “Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən uğurlu strateji kursun qanunauyğun nəticəsi kimi, ölkəmizin iqtisadi potensialı və maliyyə imkanları artıqca mətbuatın maddi problemlərinin həlli ilə bağlı çox müvafiq tədbirlər görülüb. Bütün bu addımlar Azərbaycan mətbuatının inkişafına mühüm töhfələr verib. Bu gün dövlət başçısının müvafiq göstərişləri əsasında mühüm ictimai institut olan medianın inkişafı, xüsusilə də çap mətbuatının öz fəaliyyətini müasir realiaqlar və çağırışlara uyğunlaşdıraraq davam etdirməsi istiqamətində çox əhəmiyyətli addımlar atılır və real nəticələr əldə olunur”.

Prezident İlham Əliyevin Azərbaycan jurnalistlərinin dostu, hamisi və qayğıkeşi olduğu deyən Hikmət Babaoğlu əlavə edib ki, dövlət başçısının milli mətbuatımızın 145 illik yubileyinin keçirilməsi haqqında Sərəncamı bu realiaqların növbəti əyani ifadəsidir.

“**V** çağırış Milli Məclis Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin çıxışı ilə fəaliyyətə başladı. Dövlət başçısının çıxışı parlamentin gələcək fəaliyyətinin istiqamətlərini müəyyənləşdirdi”. Bunu SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin Beynəlxalq Münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitəsinin sədri, Azərbaycanın Avropa Şurası Parlament Assambleyasında nümayəndə heyətinin rəhbəri Səməd Seyidov deyib.

Onun sözlərinə görə, yeni tərkibli parlament cənab Prezidentin tövsiyələrinə uyğun olaraq öz fəaliyyətini yeni dövrün fəlsəfəsinə uyğun qurub: “Formalaşmış parlament müasir cəmiyyəti, yeni siyasi mühiti özündə əks etdirir. Parlamentdə həm iqtidarı, həm müstə-

“Görülən işlər Azərbaycan parlamentarizminin inkişafına töhfələr verəcək”

qilləri, həm də müxalifəti təmsil edən şəxslər parlamentin və onun komitələrinin rəhbərliyində təmsil olundular. Bilirsiniz ki, yeni çağırış parlamentin yaz sessiyası dünyadakı pandemiya böhranı dövründə fəaliyyətə başladı. Bu şəraitdə parlamentin rolunun artırılması və cəmiyyət tərəfindən daha yüksək səviyyədə qəbul olunması üçün böyük işlər görüldü. Burada parlamentin yeni simasını, yeni təsir imkanlarını inkişaf etdirən rəhbərliyin, xüsusilə Sədr Sahibə Qafarovanın rolunu xüsusi qeyd etmək lazımdır. Baxmayaraq ki, pandemiya dövründə beynəlxalq əlaqələr canlı şəkildə demək olar ki, kəsildi, amma parlament beynəlxalq fəaliyyətini nəinki kəsmədi, hətta artırmağa başladı. Təsədüfi deyil

ki, Milli Məclisdə 80-dən yuxarı ölkə ilə parlamentlərarası əlaqələr üzrə işçi qrupları formalaşdırılıb”.

Milli Məclisin beynəlxalq əlaqələrinin inkişafı sahəsində zəruri tədbirlərin görüldüyünü söyləyən komitə sədri deyib ki, pandemiya dövrünün şərtləri nəzərə alınmaqla, beynəlxalq müstəvidə videokonfrans formatında bir sıra görüşlər keçirilib və danışıqlar aparılıb.

S.Seyidov həmçinin qeyd edib ki, yaz və növbədənəkar sessiyalar ərzində qanunvericilik fəaliyyətində üç mühüm blok qeyd etmək lazımdır: “Belə ki, bu dövrdə qanunvericilik işlərinin ən böyük hissəsi əhalinin sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi ilə bağlıdır. İkincisi isə, cənab Prezidentin həyata keçirdiyi islahatlarla əlaqədar qanun-

vericilik bazasının təkmilləşdirilməsidir. Bu istiqamətdə vacib qanunların qəbulu olundu. Üçüncü blok qanun layihələri isə vətəndaşların problemlərinin həll olunması ilə birbaşa bağlıdır. Bu da korrupsiyaya qarşı mübarizə, insanlarda məmnunluq hissi yaradan vətəndaş-dövlət münasibətlərini tənzimləyən qanunların qəbul olunmasıdır. Təbii ki, bütün bunlar ölkədə

qanunun aliliyini təmin edən amillərdir. Sessiyalar ərzində ratifikasiya olunmuş müxtəlif dövlətlərarası və beynəlxalq sazişlərdə, konvensiyalarda hər üç blok əhatə olunur”.

S.Seyidov söyləyib ki, bu dövrdə görülən işlər parlamentin cəmiyyətdə nüfuzunu daha da artırıb və qanunverici orqana inamı yüksəldib, seçicilərlə işin yüksək təşkil olunmasına güclü əsaslar yaradıb: “Qısa bir müddətdə bu proseslərdə dönüş yaranıb. Onu da qeyd edim ki, cənab Prezidentin tövsiyələri əsasında parlament daxilində islahatlar da həyata keçirilib. Milli Məclis özündə islahatlara başlayaraq yeni baxışlarla ictimai münasibətləri formalaşdırmağa başlayıb. Bu bizə əsas verir ki, qarşıdakı dövrlərdə də parlamentin ölkəmizin həyatında rolu artacaq, görülən işlər Azərbaycan parlamentarizminin inkişafına töhfələr verəcək”.

Milli Məclisdə respublikada su təchizatı məsələsinə həsr olunmuş dinləmə keçirilib

1 iyulun 1-də Milli Məclisin Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsində respublikada su təchizatı məsələsinin müzakirəsinə həsr olunmuş dinləmə keçirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dinləmədə parlamentin Aqrar siyasət, İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq, Beynəlxalq münasibətlər və parlamentlərarası əlaqələr komitələrinin deputatları da iştirak ediblər.

Dinləməni Təbii ehtiyatlar, energetika və ekologiya komitəsinin sədri Sadiq Qurbanov açaraq bildirib ki, altıncı çağırış Milli Məclisin ilk iclasında proqram xarakterli çıxış edən Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev vurğulayıb ki, parlament icra orqanları ilə qarşılıqlı əməkdaşlıq şəraitində fəaliyyət göstərməlidir. Milli Məclisdə qəbul olunmuş qanunların icrasına nəzarət olunmalıdır. Həmin tövsiyədən çıxış edərək Azərbaycanda su probleminin yarandığı hazırkı dövrdə bu dinləmə Milli Məclisin Sədri Sahibə Qafarovanın təşəbbüsü ilə təşkil olunub.

Komitə Sədri qeyd edib ki, dinləmədə ölkəmizdə içməli suya olan tələbatın ödənilməsi, bu sahədə yaranan problemlər, Azərbaycandakı su ehtiyatları və içməli su mənbələri barədə danışılacaq, mövcud problemlər müzakirə ediləcək. Bu problemlərin aradan qaldırılması üçün qanunverici orqanın dəstəyinə ehtiyac olarsa, parlament köməyini əsirgəməyəcək, hüquqi bazanın təkmilləşdirilməsi istiqamətində addımlar atılacaq.

Dünyadakı su ehtiyatları barədə danışan Sadiq Qurbanov qeyd edib ki, məlumatlara görə, Yer üzünün üçdə ikisi sudur, onun isə cəmi 2,5 faizini içməli su təşkil edir. İldən-ildən dünya əhalisinin sayı artır, iqtisadiyyat inkişaf edir, sosial vəziyyəti yaxşılaşdırmaq üçün yeni biznes sahələri və zavodlar açılır. Bütün bunlar isə ekosistemə təsir edir. Dünyada su ehtiyatları azalır.

Qafqazda cəmi 310 milyard kubmetr su ehtiyatı var ki, bunun da Azərbaycan üzrə adambaşına düşən su payı qonşu respublikalarla müqayisədə ən aşağı səviyyədədir. Bu, ilk növbədə, ölkəmizdəki su mənbələrinin fərqli yerləşmə məkanı ilə əlaqədardır. Əsas su mənbələrimiz olan Araz və Kür çaylarının qonşu dövlətlər tərəfindən çirkləndirilməsi də vəziyyəti ağırlaşdırır. Azərbaycan su məsələsi ilə bağlı 17 konvensiyaya qoşulub, lakin təəssüf ki, qonşu ölkələrdən Ermənistan və Gürcüstan həmin konvensiyalara qoşulmayıblar.

Sonra dinləmədə iştirak edən "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Qorxmaz Hüseynov respublikada su təminatı məsələləri, görülən işlər və mövcud vəziyyət barədə ətraflı məlumat verib. "Azərsu" ASC-nin sədri su ilə bağlı məsələlərin geniş müzakirəyə çıxarılmasına şərait yaratdığı üçün Milli Məclisin rəhbərliyinə, Sədr Sahibə Qafarovaya təşəkkürünü bildirib.

"Azərsu" ASC-nin sədri qeyd edib ki, hazırda su təminatı məsələsi dünyanı təhdid edən əsas problemlərdən biridir. Qlobal iqlim dəyişiklikləri və quraqlıq dünyada su ehtiyatlarına ciddi təsir göstərir. Son illərdə yağıntıların azalması, orta illik temperaturun yüksəlməsi su ehtiyatlarının azalmasına, quraqlığa səbəb olur və bütün bunlar ölkəmizdə də əhalinin içməli su təchizatına, eyni zamanda, aqrar sektorun suvarma suyu ilə təminatına təsir göstərir.

Bildirilib ki, Prezident İlham Əliyev əhalinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılmasına ciddi diqqət yetirir. "Su həyat deməkdir, təmiz su sağlamlıq deməkdir" fikrini irəli sürən dövlətimizin başçısı son illər Bakı şəhəri və Abşeron yarımadası, respublikanın bir sıra şəhərlərinin, 210-dan çox kəndin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması

ilə bağlı çoxsaylı Sərəncamlar imzalayıb. Regional inkişaf proqramlarında əhalinin içməli su təminatının yaxşılaşdırılması mühüm vəzifə kimi qarşıya qoyulub. Görülən işlər əhalinin həyat şəraitini xeyli yaxşılaşdırıb. Bu ilin aprelində imzalanmış "Su ehtiyatlarından səmərəli istifadənin təmin edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Sərəncama əsasən Komissiya yaradılıb. Pandemiya rejiminə baxmayaraq, Komissiya qısa zamanda çox böyük işlər görüb. Eyni zamanda, uzun illərdən bəri hazırlanmayan su balansını artıq hazırlanıb və ilkin təsdiq verilib. Su balansının gələcəkdə daha təkmilləşməsi istiqamətində işlər görülməkdir, ölçmə metodları daha yeni texnologiyaların tətbiqi ilə həyata keçiriləcək. Bu sənəddə ölkə üzrə olan bütün suların uçotu, qeydiyyatı, hərəkəti, itkiləri və səmərəliliyi tam qiymətləndirilə bilər.

Komissiyada təmsil olunan "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin qarşısında duran vəzifələr barədə danışan Qorxmaz Hüseynov Azərbaycanın şirin su ehtiyatları, onlardan istifadə vəziyyəti, son illər əhalinin içməli su təchizatının yaxşılaşdırılması məqsədilə Bakı şəhərində və regionlarda həyata keçirilən layihələrdən söz açıb.

Qorxmaz Hüseynov qeyd edib ki, Azərbaycanın qiymətləndirilən su ehtiyatı 30,9 milyard kubmetrdir. Bunun 33 faizi yerli daxili sulardır, 66 faizi transsərhəd çayların hesabına formalaşan sulardır. Bu o deməkdir ki, bizim şirin sulara əlçatanlığımız daha böyük investisiya tələb edir. Deputatların nəzərinə çatdırılıb ki, içməli su məqsədilə istifadə edilən əsas su anbarları Ceyranbatan, Taxtakörpü, Şəmkiçay, Mingəçevir, Xanbulançay və Viləşçay su anbarlarıdır. 2010-2019-cu illərdə ölkəmizdə məhsuldarlığı sənayedə 19 kubmetr olan 44 yeni su mənbəyi yaradılıb. "Azərsu" ASC tərəfindən 500 hektar yaşıllıq sahəsi yaradılıb, 300 mindən çox ağac və kol əkilib ki, bu da əlavə su tələb edir. 140 kilometr magistral su kəmərləri çəkilib, 2650 kilometr paylayıcı su şəbəkəsi, 4860 kilometr binadaxili xətlər çəkilib, 69 kilometr uzunluğunda mövcud magistral kəmərlərin reabilitasiyası aparılıb, məhəllədəxili 14 anbar tikilib, 402 min ədəd su saygacı quraşdırılıb.

Qorxmaz Hüseynov bir məsələyə də diqqət çəkərək bildirib ki, son onilliklərdə bir sıra su mənbələri tikililərin altında qalıb, bu göstərici 1990-cı ilə müqayisədə 2,6 dəfə böyüyüb. Bakıda əhalinin artımı, turizmin inkişaf perspektivi də su məsələsinə təsir

ötüşür. 2013-2019-cu illərdə 7 min 390 binada binadaxili içməli su xətləri yenilənib. 3 min 350 binanın kommunikasiyası işlənilib, 4 min 40 binanın kommunikasiyası hələ işlənməyib. Zirzəmisini olan 6 min 53 binada tullantı su xətləri yenilənib, 3 min 55 binanın zirzəmisini təmir olunub. Suyun keyfiyyəti də ildən-ildə yaxşılaşdırılır.

Məruzəsinin yekununda "Azərsu" ASC-nin sədri su çatışmazlığı və itkilərin səbəbləri barədə də danışdı. Bu sırada magistral kəmərlərin şəbəkə kimi istifadə edildiyini, saygıçılardan istifadə hallarını, ictimai bulaqları, bağ və həyətlərdə yaşıllıqla

rın suvarılması zamanı sudan israfçılıqla istifadə olunduğunu, tikinti normalarına cavab verməyən fərdi şəbəkələrin mövcudluğunu qeyd edib, qarşıda duran əsas hədəflərdən danışdı.

Sonra dinləmədə geniş müzakirə aparılıb. Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzayev, deputatlar Asim Mollazadə, Nəsim Məhəməliyev, Sabir Rüstəmxanlı, Fatma Yıldırım, Məşhur Məmmədov, Rauf Əliyev, İltizam Yusifov, Naqif Həməzəyev fikirlərini bildirdilər. "Azərsu" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri Qorxmaz Hüseynov deputatları maraqlandıran sualları cavablandıraraq

Böyük Britaniya Kraliçası və Donald Tramp arasında telefon danışığı olub

Böyük Britaniya Kraliçası II Elizabet və ABŞ Prezidenti Donald Tramp arasında telefon danışığı olub. AZƏRTAC xəbər verir ki, Kraliça ABŞ Prezidentini qarşıdan gələn Müstəqillik Günü münasibətilə təbrik edib. Prezident isə, öz növbəsində, Britaniyada koronavirus səbəbi ilə həyatını itirənlərə görə Kraliçaya başsağlığı verib. Danışığ zamanı Prezident və Kraliça pandemiya ilə mübarizə və iqtisadi əməkdaşlıq məsələlərini də müzakirə ediblər.

"Hraparak" qəzeti: "Ermənistan parlamentində koronavirusla bağlı vəziyyət pisləşir"

Ermənistan parlamentində koronavirusla bağlı vəziyyət hər gün daha da pisləşir. SiA Ermənistan məxsus mətbuat səhifələrində yayımlanan məlumatlara istinadən xəbər verir ki, bu barədə "Hraparak" qəzeti yazır. "Mənim addımım" fraksiyasında, virusa yoluxan deputatların parlament səsverməsində iştirak etmədiyinə həmin inandırmaq istiqamətində dayanmadan işləyirlər. İndi əsas vəzifə xəstə deputatların iclasda olmadıqları barədə hər kəsi inandırmaq, yazılı şəkildə hesabat vermələrini təmin edən "Milli Məclisin İş qaydaları" qanununa dəyişiklik etməkdir.

"Konstitusiyaya Məhkəməsi hakimlərinin seçilməməsi üçün daha bir fəvqəladə iclas çağırılır. Ermənistan hakimiyyəti, Konstitusiyaya Məhkəməsinin sona çatması üçün iki ay müddətini qanunlaşdıraraq təmin edirlər. Bu hakimiyyət düşünür ki, qanuna düzəliş etdikdən sonra kim istəyir, nə qədər istəyir yoluxsun və yetərli səs əldə etmək üçün evdən məktub göndərərək lazımı səsli qazanacaqlar", deyərək qəzet yazır.

Prezidentin köməkçisi: “Azərbaycanın təcrübəsindən yararlanan bir çox dövlətlər var”

Koronavirusla müharibədə hər bir məsələdə olduğu kimi, xalq-dövlət birliyi ən vacib prinsiplərdən biri olmalıdır. Azərbaycan vətəndaşlarının bütün digər məsələlərdə olduğu kimi, bu məsələdə də dövlətin yanında olması çox yüksək qiymətləndirilir. Vətəndaşlarımızın mütləq əksəriyyəti də çox gözəl başa düşür ki, dövlətimizin bu siyasətinin təməlinə vətəndaşlarımızın sağlamlığı, onların təhlükəsizliyinin təmin olunması dayanır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, bunu Nazirlər Kabineti yanında Operativ Qərargahın iyunun 30-da keçirilən brifinqində Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi-Prezident Administrasiyasının Xarici siyasət məsələləri şöbəsinin müdiri Hikmət Hacıyev deyib.

“Təbii ki, müəyyən istisnalar da vardır. Bu istisnalar hər birimizə çətinliklər yaradır, ölkəmizdə virusun yayılması ilə bağlı xoş olmayan tendensiyaların yaranmasına səbəb olur”, - deyən Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, Azərbaycan bu məsələdə digər ölkələrlə də fikir mübadiləsi aparır. Azərbaycanın təcrübəsindən yararlanan bir çox dövlətlər var.

Xaricdə olan vətəndaşlarımız ölkəmizə gətirilməsi ilə bağlı məsələdən də bəhs edən Hikmət Hacıyev qeyd edib ki, artıq Bakı-İstanbul-Bakı istiqaməti üzrə Azərbaycan Hava Yolları və Türk Hava Yolları şirkətlərinin xətti ilə çarter reysləri təşkil olunur. Burada əsas şərt ondan ibarətdir ki, həm Azərbaycanın, həm də Türkiyənin müəyyən olunmuş aidiyyəti səhiyyə institutları, nazirləri tərəfindən qoyulmuş şəhadətnamələrə uyğun olaraq son 48 saat ərzində etibarlı olan testlər həyata keçirən vətəndaşlar bu imkandan yararlanacaqlar və onlar artıq karantində saxlanılmırlar. Lakin onlar iki həftə evdə qıxmamaq haqqında öhdəlik götürdükleri üçün onlara bu müddət ərzində icazələr verilmir. Digər istiqamətlər üzrə də bu qəbildən olan çarter reyslərinin təşkili məsələsi də nəzərdən keçirilir.

Hikmət Hacıyev daha sonar qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikası milli, regional və global səviyyədə koronavirusla mübarizəyə öz töhfəsini verir, beynəlxalq səviyyədə olan səyləri yaxından dəstəkləyir. “Dünyada koronavirusla bağlı vəziyyət heç də ürəkəçən deyil. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı və digər aidiyyəti təşkilatlar tərəfindən verilən məlumatlara əsasən, dünya miqyasında koronavirusa yoluxan insanların sayı 10 milyonu ötür. Ölənlərin sayı isə artıq 500 mindən çoxdur. Son onilliklər ərzində dünyada bu qəbildən pandemiya olmayıb. Ən böyük çətinlik də ondan ibarətdir ki, qarşıda bütün dünya dövlətlərini qeyri-müəyyənlik gözləyir. Koronavirus yalnız səhiyyə, sağlamlıq problemi kimi qəbul edilməməlidir. Koronavirus dünyada çox böyük sosial, iqtisadi, humanitar fəsadlara yol açır”, - deyən Hikmət Hacıyev vurğulayıb.

Elman Nəsirov: “BMT-nin xüsusi sessiyası koronavirusla mübarizədə imkanları genişləndirəcək”

“Planetin belasına çevrilmiş COVID-19-la mübarizədə hər bir dövlətin başçısı öz mövqeyini ortaya qoydu. Bu baxımdan, Azərbaycan Respublikası dünya dövlətləri sırasında nümunəvi təcrübə nümayiş etdirir və Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ölkəmiz koronavirusla mübarizədə milli, regional və beynəlxalq səviyyədə ardıcıl, sistemli mübarizə aparır”. SİA-nın verdiyi məlumata görə, bu fikirləri Milli Məclisin deputatı Elman Nəsirov deyib.

Elman Nəsirov bildirib ki, dünyada koronavirusla mübarizədə müəyyən boşluqların olması hər kəsə məlumdur. Dünya dövlətləri bu ağırlıq məsələyə münasibətdə birlik, həmrəylik nümayiş etdirmir, məsuliyyətsizlik göstərirlər. Bütün bunların fonunda Prezident İlham Əliyevin koronavirusla mübarizədə birliyin, həmrəyliyin, məsuliyyətin təmin edilməsi sahəsində atdığı addımlar beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən yüksək dəyərləndirilir. Azərbaycan Prezidentinin təşəbbüsü qlobal səviyyədə ən böyük dəstəyə layiq görülüb. Ölkəmiz COVID-19-la mübarizədə bütün dünyaya nümayiş etdirdi ki, Azərbaycan kiçik ölkə olsa da, onun sözünün çəkisi böyükdür.

Deputat qeyd edib ki, Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupunun videoformatda keçirilən Zirvə görüşü dediklərimizi bir daha təsdiqləyir. Həmin toplantıda dövlətimizin başçısı üzv dövlətlərə səslenərək BMT-nin xüsusi sessiyasının keçirilməsini təklif etdi. Nizamnaməyə uyğun olaraq təşəbbüsün 97 ölkə tərəfindən dəstəklənməsi kifayət etsə də, Azərbaycan Prezidentinin bu təşəbbüsünü dünyanın 130 dövləti dəstəklədi. Bu, qürur duyulması haldır. Bu, Azərbaycan dövlətinin, onun Prezidenti İlham Əliyevin diplomatik qələbəsidir, böyük uğurdur.

“Düşünürəm ki, Prezidentin təşəbbüsü ilə keçiriləcək növbəti toplantı - BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyası koronavirusla mübarizədə imkanları genişləndirəcək. Bütün dünyanın diqqəti məhz bu toplantıya yönələcək. Hesab edirəm ki, toplantıdan sonra iqtisadi və humanitar səylər güclənəcək, həm də bəşəriyyətin intizarla gözlədiyi vaksinin əldə olunması imkanları daha da artacaq. Çünki dünyanın ən böyük və universal təşkilatı məhz BMT-dir. BMT səviyyəsində bu məsələnin müzakirə predmetinə çevrilməsi şübhəsiz ki, öz müsbət nəticələrini verəcək”, - deyən E.Nəsirov vurğulayıb. yap.org.az

Ceyhun Rasimoğlu

“Dövlət dəstəyinin gücləndirildiyi turizm sektoru Azərbaycanda prioritet sahədir”

“Prezident İlham Əliyev turizmə dəstəyini artırılacağını son görüşdə də bildirib. Bu isə ondan xəbər verir ki, növbəti dövrlərdə də turizm Azərbaycan üçün prioritet olmaqla yanaşı həm də dövlət dəstəyinin daha da gücləndiriləcəyi sektorlardan biri olaraq qalacaq”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin üzvü olan deputatı Vüqar Bayramov deyib.

O bildirib ki, turizm qeyri-neft sektorunda prioritet istiqamətlərdən biridir və Azərbaycan Prezidentinin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən siyasət, qeyri-neft sektorunun inkişafı və iqtisadiyyatın diversifikasiyasını da özündə ehtiva edir: “Bu baxımdan turizm ölkəyə valyuta gətirən sektorlardan biridir. Qeyri-neft sektorunda turizm Azərbaycana çox valyuta gətirən və enerji sektorundan sonra ölkəmizə valyuta gətirən ikinci sektordur. Nəzərə alsaq ki, 2019-cu il Azərbaycanda turizmin inkişafı baxımından yaddaqalan illərdən biri olub. Belə ki, ölkəyə ötən il 3 milyondan artıq turist gəlib və bu ölkəyə gələn turistlərin illik olaraq sayının 15 faiz artması deməkdir və xaricilər ötən il Azərbaycanda 2 milyard dollara yaxın vəsait xələyiblər ki, bu da təbii ki, ölkəyə daxil olan valyutanın həcminə birbaşa təsir göstərir və biz son illər xüsusilə də 2015-ci ildən sonra turizm sektorunun daha çox inkişaf etməsini müşahidə edə bilərik. Əvvəlki illərdə formalaşan infostuktur ölkəyə daha çox turistlərin gəlməsinə imkan yaradıb eləcə də həm vizaların verilməsi sisteminin elektronlaşması bu istiqamətdə şəffaflığın gücləndirilməsi də Azərbaycana gələn turistlərin sayına da birbaşa təsir göstərir ki, bu da ölkəyə daha çox turist gəlməsinə səbəb olub”.

Millət vəkili vurğulayıb ki, Azərbaycan hər zaman turizmə dövlət dəstəyi nümayiş etdirib və turizm sektorunda infostukturun, logistik xidmətlərin inkişaf etdirilməsi, eyni zamanda digər istiqamətlərdə, eləcə də turizm şirkətlərinin maliyyə resurslarının çıxış imkanlarının artırılması ilə bağlı mütəmadi olaraq ölkə tərəfindən dəstək nümayiş etdirilib: “Pandemiya Azərbaycana gələn turistlərin sayına birbaşa təsir edib, turizm sektoruna ən çox təsir göstərən sektorlardan biridir. Lakin, iqtisadi paket çərçivəsində turizm sektorunda çalışan sahibkarkar dövlət dəstəyindən istifadə edə bildilər. Bununla belə təbii ki, turizm Azərbaycan üçün prioritet sahə olduğuna görə və eyni zamanda Azərbaycan Prezidentinin siyasi iradəsi pandemiyanın təsirlərini bütün sektorlarda minimumlaşdırmaqdan ibarət olduğunu nəzərə alsaq növbəti dövrlərdə də pandemiyanın davam etdiyi növbəti aylarda da turizmə dəstək davam etdiriləcək. Prezident İlham Əliyev turizmə dəstəyini artırılacağını son görüşdə də bildirib. Pandemiya dövründə bu sektorun dövlət dəstəyindən istifadəsinin davam etdirilməyini bildirib. Bu isə ondan xəbər verir ki, növbəti dövrlərdə də turizm Azərbaycan üçün prioritet olmaqla yanaşı həm də dövlət dəstəyinin daha da gücləndiriləcəyi sektorlardan biri olaraq qalacaq. Azərbaycan dövləti turizm sektorunun və bütövlükdə bu sektorda çalışan sahibkarların, vətəndaşlarımızın daha yaxından dəstəklənməsi siyasətini davam etdirir. Azərbaycan turizmdəki mövcud potensialını qorunub saxlanılması üçün dəstəyi davam etdirəcək”.

Nigar Məmmədova

“Milli Şura” həyata keçirilən tədbirləri şouya çevirmək istəyir”

“Dünya ölkələri və xalqlarının koronavirus pandemiyası ilə mübarizə apardığı bir zamanda ermənipərəst qüvvələr tərəfindən maliyyələşən Milli Şura və onun ətrafında birləşən bir qrup şəxs ölkəmizin bu istiqamətdə gördüyü işlərə kölgə salmaq istəyir”. Bunu SİA-ya millət vəkili Cavid Osmanov deyib. Deputatın sözlərinə görə, bu ünsürlər ölkəmizdə həyata keçirilən tədbirləri özlərinin xeyrinə şouya çevirmək istəyirlər: “Hələ koronavirus pandemiyasının yeni yaranma vaxtlarında ölkəmizdə çox ciddi, davamlı və təsirli tədbirlər həyata keçirilib. Azərbaycan dövlətinin atdığı addımları dünyanın bir çox inkişaf etmiş ölkələri özlərində təbii edirlər. Təbii ki, həmin ölkələr bu tədbirlərin ölkəmizdə effektivliyi görünür bunu edir. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev koronavirus pandemiyasına qarşı effektiv addımlar atıb, bu istiqamətə vəsait ayırıb, ölkəmizdə qısa müddət ərzində maska istehsal edən müəssisə yaradılıb, “Yeni klinika” istifadəyə verilib, ölkəmizin ən bahalı “5” ulduzlu otellerində insanlar karantinə yerləşdirilib, ən böyük xəstəxanalar bu virusa yoluxan insanların sağlamlığının qorunması istiqamətinə yönəldilib. Eyni zamanda Azərbaycan xalqı ölkə başçısı ilə həmrəylik nümayiş etdirərək, koronavirusa qarşı mübarizədə fonduna ianələr kəçürür. Belə bir məqamda bunlar bir daha öz çirkin siyasətlərini,

niyyətlərini həyata keçirmək üçün bəziləri okeanın o tayında, bəziləri Avropanın ortasında, bəziləri isə daxildə oturaraq ermənipərəst qüvvələrin verdiyi vəsait hesabına dövlətin gördüyü bu işlərə ləkə gətirməyə, bununla xalq arasında təşviş yaratmağa çalışırlar”.

Millət vəkili qeyd edib ki, onların yeganə arzusu bu virusun ölkəmizdə daha geniş yayılmasıdır: “Azərbaycan dövləti ilin əvvəlində atdığı addımlarla, karantin rejimi ərzində kütləvi tədbirlərin qarşısını almaq, insanlar arasında virusa yoluxmanı azaltmaq məqsədilə karantin rejimini tətbiq edəndə radikal müxalifət, “Milli Şura” insanların kütləvi tədbirlərə dəvət edirdilər. Mən onları 5-ci “kolon”ovirus adlandırırım. Məqsəd məhz Azərbaycan xalqı arasında bu virusa yoluxanların sayının daha çox olmasındır. Bunlar da öz məkrli niyyətlərini ortaya qoymaq üçün Azərbaycan dövlətinin bu virusun qarşısını ala bilmədiyini göstürsünü yaratmaq istəyirlər”.

Metsamor AES fəaliyyətini dayandırdı

Ermənistanda fəaliyyət göstərən Metsamor Atom Elektrik Stansiyası (AES) plan-xəbərdarlıq tədbirləri ilə əlaqədar təxminən iki aylıq müddətə işini dayandırdı. Bu barədə erməni KİV-ləri məlumat verir. Qeyd olunur ki, AES-in fəaliyyəti böyük həcmli təmir işlərinin görülməsi məqsədi ilə dayandırılıb. Stansiya 65 gün müddətinə - iyulun 1-dən sentyabrın 3-dək təmirə bağlanıb.

Vətəndaş məktubları: “Cənab Prezident, xalqımızı düşünərək atduğunuz qətiyyətli addımları yüksək qiymətləndiririk”

Azərbaycan vətəndaşları Prezident İlham Əliyevə minnətdarlıq məktubları göndərməkdə davam edirlər. Onlar dövlətimizin başçısının diqqət və qayğısından razılıqlarını ifadə edirlər. AZƏRTAC Prezidentin saytına istinadla minnətdarlıq məktublarının daha bir nüsxəsini təqdim edir.

Tovuz rayonundan Əfqanıstan və Qarabağ müharibələri veteranı İbrahim Həsənov: “Hörmətli cənab Prezident, mənim oğlum Həsənov Niyaməddin hazırda Şirvan şəhərində hərbi xidmətdədir. Yeri düşəndə ona baş çəkirim. Bakı şəhərində keçirilən hərbi andiçmə mərasimində də iştirak etmişəm. Qeyd etməyi özümə borc bilirəm ki, hərbi hissələrdə gördüklərimdən çox məmnun qalmışam. Əsgərlər üçün yaradılan yüksək şərait, onların təlim-təربiyəsinə, sağlamlığına və qidalanmasına böyük diqqət göstərilməsi bir Qarabağ müharibəsi veteranı kimi mənə çox xoş təsir bağışlayır. Ulu öndərimiz Heydər Əliyevin Azərbaycanda yaratdığı möhkəm nizam-intizam Sizin sayənizdə bu gün də mövcuddur. Cənab Prezident, ona görə də bu gün biz əsgər atalarının Sizə və dövlətimizə olan məhəbbəti yüksəkdir. Əminəm ki, yaxşı şəraitdə və güclü nizam-intizam altında xidmət edən əsgərlərimiz həm Vətənimizi etibarlı qorumağa, həm də gələcəkdə Azərbaycan üçün layiqli vətəndaş olmağa qadirdirlər. Mən bununla fəxr edirəm. Allah hər zaman Sizə sevinc dolu günlər qismət eləsin!”

Tərtər rayonunun Kəngərli kəndinin sakinləri adından Ədalət Nağıyev, İbadət Nağıyev, Vədadi İsmayilov, Bünyad İsmayilov, Nəriman Abbasov və Tofiq Zamanov yazırlar: “Möhtərəm cənab Prezident, su həyat, su dirilik, su bol məhsul deməkdir. Düşmənlərimiz bizə həm də iqtisadi cəhətdən zərbə vuraq üçün Sərsəngdən təsərrüfatımıza gələn suyun qarşısını kəsib qışda suyu buraxırlar, kənd təsərrüfatı məhsullarının becərmə dövründə isə əkinlərimizi suvarmağa imkan vermirlər. Ona görə suvarma dövründə çox çətinliklərlə üzleşirik. Bu çətinliklərin öhdəsindən isə Sizin Sərəncamınızla yaradılan artezianların köməyi ilə gəlirik. İyunun 3-də rayonumuzda səfərinizdən dərhal sonra Sərəncamınızla rayonumuzun 18 yaşayış məntəqəsində 21 artezian quyusu qazılmağa başlanılıb. Bu artezianların biri də bizim Kəngərli kəndinin payına düşüb. Həmin artezianla 60 hektardan çox sahə suvarılacaq. Möhtərəm cənab Prezident, koronavirus pandemiyasına qarşı aparılan mübarizə dövründə bütün çətinliklərə baxmayaraq, bizim rayona səfər etdi-

yiniz, rayonumuzda 21 yeni artezian yaradılması ilə bağlı Sərəncam imzaladığınız üçün Sizə kəndimizin sakinləri və fermerləri adından minnətdarlığımızı bildiririk. Fəxr edirik ki, bizim çətin mə-

qamlarda güvənə bildiyimiz Sizin kimi Prezidentimiz var. Tanrı Sizi və ailənizi qorusun!”

Böyük Britaniyanın Edinburq şəhərindən dövlətimizin başçısına məktub yazan Fərid İbrahimov qeyd edir: “Hörmətli cənab Prezident, hazırda koronavirus pandemiyasının yaratdığı vəziyyətin hər kəsə təsirsiz ötürmədiyini məlumdur. Mən Böyük Britaniyada təhsil alan tələbələrdən biriyəm. Tədrisin müddəti yenicə bitmişdir. Bu müddət ərzində təqaüd verilməsi dayandırıldığından maddi cəhətdən sıxıntı çəkirdim. Maliyyə vəziyyətimin ağırlaşması ilə bağlı müraciət etmişdim. Səfirlik pandemiyasının yaratdığı işsizlik mühtəvi ilə yaşadığımız gərginliyi nəzərə alaraq dərhal dəstək göstərdi və mənə çətinlikdən xilas etdi. Pandemiya dövründə dövlətimizin çətinə düşən vətəndaşların məsələlərinə çevik reaksiyası göz qabağındadır. Bu, Sizin liderliyinizin sayəsindədir, cənab Prezident. Buna görə bir gənc vətəndaş olaraq Sizə təşəkkür edirəm”.

Lənkəran rayonunun Cil kəndindən Faiq Şixəlizadə: “Hörmətli cənab Prezident, dünyanı ağuşu-

na almış bu pandemiya dövründə Sizin göstərdiyiniz səyləri, vətəndaşlarımızın sağlamlığı, əhalinin sosial vəziyyətinin sabit saxlanılması istiqamətində atduğunuz uğurlu addımları yüksək qiymətləndiririk. Karantin dövründə cəmiyyətin bütün sahələrinə, o cümlədən təhsilin davam etdirilməsi, şagirdlərin və müəllimlərin tədris prosesindən kənar qalmaması istiqamətində verdiyiniz tapşırıqlara və həyata keçirdiyiniz çevik fəaliyyətə görə bir vətəndaş və bir

olunur. Sizin Sərəncamınızla və Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə Ərəbqardaşbəyli, Qızılağac və Aşağı Kürkənd kəndlərində yeni məktəblərin, Qarabağlı kəndində yeni uşaq bağçasının tikintisi bizi çox sevindirir. Kənd və qəsəbələrin yollarının abadlaşdırılması istiqamətində tədbirlər davam etdirilir. Belə ki, hazırda Aşağı Kürkənd və Xurşud kənd yollarına asfalt örtüyü çəkilir. Bütün bunlar Salyan əhalisinin rahatlığının təmin olunmasına xidmət edir. Cənab Prezi-

həmişəki kimi xalqı düşündünüz və qayğı göstərdiniz. Bu diqqətə görə bütün xalqımızın adından Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm. Allah Sizi, ailənizi və xalqımızı qorusun!”

Siyəzən şəhərindən Mazan Əzimov: “Möhtərəm cənab Prezident, bu təşəkkür məktubunu Sizə Siyəzən şəhəri M.Ə.Sabir küçəsinin sakinləri adından yazıram. Ölkəmizdə koronavirusa qarşı mübarizə tədbirlərini alqışlayırıq. Azərbaycanın hər bir bölgəsində olduğu kimi, Siyəzən rayonunda da lazımi tədbirlər həyata keçirilir. Pandemiya dövründə aztəminatlı ailələrə, yaşı 65-dən yuxarı olan şəxslərə, işə getmək imkanı olmayanlara dövlət tərəfindən maddi və mənəvi dəstək göstərilməsi, ərzaq yardımları verilməsi təqdirəlayiqdir. Həmçinin çox yaxşı haldır ki, belə bir dövrdə sosial və infrastruktur layihələrinin icrası davam etdirilir. Bunun üçün öz adımdan, ailəmin və rayon sakinlərinin adından Sizə minnətdarlığımı bildirirəm. Yaşasın müstəqil Azərbaycan Respublikası və onun müdrik, qayğıkeş Prezidenti!”

Ucar rayonunun Quləbənd kəndindən Aydın Rəsulov: “Hörmətli cənab Prezident, bütün dünyanı cənginə almış koronavirus pandemiyası ölkəmizdən də yan keçməmişdir. İnsan amilini daim diqqət mərkəzində saxlayan dövlətimiz bu dəfə də yürütdüyü siyasətə sadıq qalaraq Azərbaycan xalqının sağlamlığı və təhlükəsizliyi üçün mühüm addımlar atmaqda davam edir. Ümidvarıq ki, bu addımlar sayəsində ölkəmiz koronavirus pandemiyasından ən az zərərle çıxmağı bacaracaqdır. Hörmətli cənab Prezident, görülən operativ işlərə görə Sizə dərin təşəkkürümüzü bildiririk. Bütün sahələrdə olduğu kimi, dini sahədə də Sizin daimi diqqət və qayğınızı hiss edən Azərbaycan din-darları və din xadimləri xüsusi karantin rejiminin qaydalarına riayət etməkdədirlər. Əminik ki, bu tədbirlər tezliklə müsbət nəticə verəcək. Sağlamlığımızın qayğısına qaldığınıza görə Sizə minnətdarlığımızı bildiririk. Hörmətli cənab Prezident, təəssüflər olsun ki, dövlətimizin inkişafına qışqancılıqla yanaşan, onun beynəlxalq nüfuzunun artmasından narahatlıq keçirən bəzi qüvvələr görülən bu işlərə kölgə salmağa çalışırlar. Lakin bu antitəmili ünsürlər Azərbaycanımıza ləkə atmaq istəklərinə nail ola bilməyəcəklər. Onların tənqibatları hər dəfə iflasa uğrayacaq”.

Bakının Nərimanov rayonundan Səbuhi Allahverdiyev: “Hörmətli cənab Prezident, dünyanı

təhsil işçisi kimi Sizə dərin təşəkkürümü bildirirəm. İnanırıq ki, xalqımız da pandemiya şəraitinin bütün qaydalarına əməl edəcək və biz dövlət olaraq bu ağır vəziyyətdən üzəağ çıxacağıq. Son dövrlərdə regionların sosial-iqtisadi inkişafı və korrupsiya ilə mübarizə sahəsində də görülən böyük işlərə görə Sizə dərin minnətdarlığımızı bildirir və yorulmaz fəaliyyətlərinizdə yeni uğurlar arzulayıram”.

Salyan şəhərindən Könül Rəhimovanın məktubunda deyilir: “Əziz Prezidentimiz, mən Salyan şəhər Y.Qasımov adına 4 sayılı tam orta məktəbin müəllimi Rəhimova Könül Sədafer qızı Sizə minnətdarlıq etməyi özümə borc bilirəm. Siz Ulu Öndərimizin layiqli davamçısıdır. Müstəqil Azərbaycan Sizin apardığınız düzgün siyasətin nəticəsində gündən-güneyə inkişaf edir, çiçəklənir. Azərbaycanın hər bölgəsində quruculuq-abadlıq işləri aparılır, şəhərlərimiz, rayon və qəsəbələrimiz abadlaşır, gözəlləşir. Bu quruculuq-abadlıq işləri Salyanda da yüksək səviyyədə aparılır. Yeni məktəblər və uşaq bağçaları tikilir, təmirə ehtiyacı olanlar əsaslı təmir

dent, bütün görülən işlərə, uğurlarımıza görə Sizə öz adımdan, ailəmin və valideynlərimin adından dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Biz Sizinlə fəxr edirik. Fəxr edirik ki, Sizin kimi humanist, ədalətli və xalqını öz ailəsi kimi sevən Prezidentimiz var. Dualarımız hər zaman Sizinlədir. Allah Sizi və ailənizi qorusun!”

Bakının Suraxanı rayonunun Zığ qəsəbəsindən Əliyulla Quliyev: “Hörmətli cənab Prezident, mən bir vətəndaş olaraq bu gün Azərbaycanın gündən-günə çiçəklənməsinin şahidiyəm. Sizin xalqımızı düşünərək atduğunuz qətiyyətli addımları xalq görür və yüksək dəyərləndirir. Təəssüflər olsun ki, bütün dünyanı ağuşuna alan COVID-19 pandemiyası bizim ölkəmizdən də yan keçmədi. Bu bələdan xilas olmaq üçün vaxtında və düşünülmüş qərarlar qəbul edilmişdir və bu qərarlara hamımız ciddi yanaşmalıyıq. “Biz birlikdə güclüyük!” devisi altında COVID-19 pandemiyasına qarşı mübarizə aparsaq, inanıram ki, yenidən sağlam həyatımıza qayıdacağıq. Onu da qeyd etmək istəyirəm ki, bu çətin zamanda Siz

Vətəndaş məktubları: “Cənab Prezident, xalqımızı düşünərək atduğunuz qətiyyətli addımları yüksək qiymətləndiririk”

lərzəyə salan koronavirus pandemiyası ölkəmizdə yayıldığı vaxtda mənim anam, xalam və nənəm bu xəstəliyə yoluxmuşdu. Çox narahat idim. Lakin bu narahatlığım hazırda səngimişdir. Çünki ailə üzvlərim yeni açılmış və Sizin təşəbbüsünüzle koronavirus xəstələrinin ixtiyarına verilmiş “Yeni klinika”da müalicə olundular və şəfa tapdılar. Bu, Sizin ölkə vətəndaşlarına olan qayğınızın bariz nümunəsidir. Buna görə, ilk növbədə, Sizə, həmçinin ailə üzvlərimə layiqli xidmət göstərən həkimlərimizə təşəkkür etməyi özümə borc bilərəm. Ailəmizin adından Sizə sağlam və uzun ömür diləyirəm”.

Neftçala şəhərindən Elxan Rəhmanov, Vasif İsmayılov, Mübariz Lətifov, Azad Əhmədov və Elşad Rzayev yazırlar: “Hörmətli Prezident cənab İlham Əliyev, biz, Qarabağ əlilləri, şəhid ailələri və müharibə veteranları bu təşəkkür məktubunu Sizə ünvanlayaraq bildiririk ki, Neftçala şəhərində yaşadığımız binanın həyətində təmizlik, abadlıq işləri görülmüş, burada yerləşən və sakinlərin içməli suya olan tələbatını ödəmək üçün nəzərdə tutulmuş böyük su anbarı tamamilə təmizlənmişdir. Müvəqqəti yaranmış problemə əlaqədar sakinlərin içməli suya olan tələbatını ödəmək üçün müəmmadi olaraq maşınlarla içməli suyun daşınması təşkil edilmişdir. Biz bilirik ki, vətəndaşlara göstərilən bu qayğı Sizin məqsədyönlü siyasətinizdən qaynaqlanır. Ölkəmizin hər bir sakininə, o cümlədən bizə daim qayğı ilə yanaşdığını, rayonumuzda abadlıq-quruculuq işlərinin davamlı şəkildə aparıldığını görürük. Odur ki, cənab Prezident, Sizə dərin minnətdarlığımızı və təşəkkürümüzü bildiririk”.

Mingəçevir şəhərindən Araz Qəhrəmanov və Məhəmməd Şirinov yazırlar: “Hörmətli cənab Prezident, ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə 1981-ci ildə birinci enerji bloku istifadəyə verilən “Azərbaycan” İstilik Elektrik Stansiyası respublika energetikasının inkişafında mühüm bir mərhələnin təməlini qoymuşdur. Uzun illərdir bu İES ölkəmizin əsas elektrik enerjisi mənbəyidir. Bu strateji obyektin Sizin tapşırığı və tövsiyələrinizə uyğun olaraq yenidən qurulması ölkə əhalisini, xüsusilə də Mingəçevir şəhərinin sakinlərini sevindirir. Hazırda “Azərbaycan” İES-də görülən işlər yüksək səviyyədə həyata keçirilir. Mingəçevir şəhərinin sakinləri stansiyanın müasir üslubda yenidən qurulmasına, gözəl

şəhərimizin ümumi mənzərəsinə yeni çalarlar qatdığına görə Sizə dərin təşəkkür edirlər. Sizin rəhbərliyinizlə Azərbaycanın gələcəyinin daha da gözəl olacağına ümidlərimiz böyükdür. Sizə cansağlığı, işlərinizdə yeni müvəffəqiyyətlər arzulayırıq”.

Ağcabədi rayonundan Bayram İsmayılov: “Hörmətli cənab Prezident, Siz uğura gedən yolda daim yanımızda olub, bütün çətinliklərdə öz köməyinizi əsirgəməyən dəyərli Prezidentimizsiniz. Son bir neçə ayda COVID-19 pandemiyasının dünyanı ağışına alması ilə çox şey dəyişdi. Belə bir vaxtda Siz xalqın yanında olduğunuzu həm bildirdiniz, həm də sübut etdiniz. Bildirmək istədim ki, biz Sizin həyata keçirdiyiniz qabaqalıcı tədbirləri tam olaraq dəstəkləyirik. Dövlətin vəzifəsi vətəndaşını qorumaqdır və Sizin rəhbərliyinizlə dövlətimiz bunun öhdəsindən uğurla gəlir. Bütün bunlara görə Sizə dərin tə-

şəkkürümü bildirirəm. Çox sağ olun. Azərbaycan xalqı hər zaman öz Prezidentinin yanındadır”.

Şirvan şəhərindən Amin Quliyev: “Möhtərəm cənab Prezident, Azərbaycan xalqına göstərdiyiniz qayğıya görə Sizə dərin minnətdarlığımı bildirirəm. Dünyanı lərzəyə salan koronavirus pandemiyasından ölkəmizin qurtulması yolunda Sizi özümüze bayraqdar, xilaskar görürük. Sizin rəhbərliyinizlə xalqımız bir çox sınaqlardan, imtahanlardan alın-

çıq, üzüağ çıxıb. Bu bələdan da tezliklə qurtulacağımıza böyük inamımız var. Cənab Prezident, Sizin Azərbaycan məktəblisinin, Azərbaycan tələbəsinin, bir sözlə Azərbaycan gəncliyinin qorunması, bu bəlaya düşməməsi üçün atduğunuz humanist addımlardan biri də evdə qalaraq təhsilə davam etmək qərarını verməyinizdir. Bu, Azərbaycan gəncliyinin sağlamlığının qorunması uğrunda atduğunuz fədakar addımların göstəricisidir. Sizin “Biz birlikdə güclüyük!” şüarınız xalqımızın həmrəyliyinə, birliyinə sanki

yeni parlaq çalarlar gətirdi. İnşallah, elə bu birliyin və gücün sayəsində də koronavirusa qalib gələcəyik. Hörmətli Prezidentimiz, Sizə Şirvan şəhərinin gəncləri adından dərin təşəkkür edir və bildirirəm ki, biz gənclər Sizin atduğunuz hər bir addımın dəstəkçisiyik”.

Sumqayıt şəhərindən müəllim Elnarə Xudaverdiyeva: “Möhtərəm cənab Prezident, son vaxtlar hamımızı narahat edən koronavirus adlı pandemiya ölkəmizdən də yan keçməmişdir. Bu pandemiyanın ölkəmizə, millətimizə

vurduğu ciddi zərərler danılmazdır. Sizin tərəfinizdən ölkədə COVID-19 pandemiyasının yayılmasının qarşısını almaq üçün bir çox qərarlar verilmiş və əhalinin sağlamlığı, sosial rifahı üçün çoxlu addımlar atılmışdır. Təhsil müəssisələrində mart ayında etibarən tədris prosesi dayandırılırsa da, virtual təhsil davam etdirilmiş, müəllim olaraq biz də öz məsuliyyətimizi və vəzifələrimizi bilərək, şagirdlərimizin tədrisdən geri qalmamaları üçün onlarla əlaqə yaradaraq daim distant biliklər əşiləmişik. Artıq biz böyük inam və sevinclə yeni tədris ilini gözləyirik, postpandemiya dövründə fəaliyyət istiqamətlərimizi indidən müəyyənləşdirməyə başlamışıq. İnanırıq ki, bundan sonra da Sizin müəllimlərə, təhsilə göstərdiyiniz qayğı nəticəsində təhsildə inkişaf qabarıq şəkildə özünü büruzə verəcəkdir”.

Bakının Nərimanov rayonundan Hacı Əliyev: “Möhtərəm cənab Prezident, bütün Azərbaycan vətəndaşları kimi biz də Sizin və hörmətli Birinci vitse-prezidentimiz Mehriban xanım Əliyevanın fəaliyyətinizi yüksək qiymətləndiririk. COVID-19 pandemiyasının ölkəmizə ayaq açdığı andan virusun qarşısını almaq üçün gördüyünüz bütün qabaqalıcı tədbirlərə və bu gün də apardığınız mübarizəyə görə Sizinlə fəxr edirik. Allahdan Sizə və ailənizə möhkəm cansağlığı diləyir, bizi hər zaman düşündüyünüz və ölkəmizin qayğısına qaldığınız üçün təşəkkürümü bildirirəm. Allah Sizi Azərbaycana və azərbaycanlılara çox görməsin! Biz birlikdə güclüyük!”.

“Prezidentin təşəbbüsünü dəstəkləyən ölkələr dünyanın bütün regionlarını əhatə edir”

“Azərbaycan koronavirus pandemiyası əleyhinə çox ciddi və səmərəli tədbirlər həyata keçirən, bu istiqamətdə xeyli müsbət nəticələr əldə edən və təcrübə toplayan dövlətlər sırasındadır. Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatı bununla əlaqədar dəfələrlə ölkəmizin Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür məktubu ünvanlamışdır. Bu əbəs deyil, çünki dövlətimizin başçısı təkcə öz ölkəmizin vətəndaşlarının qayğısına qalmır. Azərbaycan hər zaman dünyada sülhün, əmin-amanlığın, təhlükəsizliyin və sağlam münasibətlərin tərəfdarı olub. Belə bir çətin anda da, dövlətimiz öz sülhsevər və humanist siyasətini yürütməkdədir”. Bunu SİA-ya Yurddaş Partiyasının sədri Mayis Səfərlı deyib.

rəhbəri bildirdi ki, dünyanı çalxalayan koronavirusu yalnız birgə söylərlə, dəstəklə aparılan mübarizə nəticəsində məhv edə bilərik. Prezidentimiz konkret işlər və fəaliyyətlə bu məsələdə dünyaya örnək olacaq addımlar atdı. İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə ÜST-ə könüllü ianə ayrılmış, 30-dan artıq ehtiyacı olan dövlətə humanitar yardım göndərilmişdir.

Sözün gədən Zirvə görüşündə çıxışı zamanı Prezident İlham Əliyev beynəlxalq həmrəyliyin nümunəsi kimi pandemiya ilə mübarizə məqsədilə BMT Baş Assambleyasının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində videokonfrans vasitəsilə xüsusi sessiyasının keçirilməsini təklif etdi.

Bildiyinizi kimi, BMT Nizamnaməsinə əsasən, təşkilatın Baş Assambleyası ehtiyac duyulduğu təqdirdə xüsusi sessiyalar keçirə bilər. Prezidentimizin təklifi Qoşulmama Hərəkatının bütün 120 ölkəsi arasında yekdilliklə dəstəklənmiş və hərəkatın sədri olaraq cənab İlham Əliyev BMT Baş Katibi Antonio Quterreşə müraciət ünvanlamışdır. Öz növbəsində BMT Baş Katibi mövcud prosedurlara uyğun olaraq, 30 gün müddətində, yəni iyunun 27-nə

qədər qaldırılmış təşəbbüsə dair münasibət bildirilməsini xahiş etmişdir. Rəsmi məlumatlara görə, artıq 130 ölkə bu, son dərəcədə tələyüklü təşəbbüsə dəstək verdikləri barədə Baş Katibin Qərarına məlumat veriblər. Qoşulmama Hərəkatının sədri statusunda Prezident İlham Əliyevin beynəlxalq ictimaiyyətdə tərəfindən dəstəklənməsi, eyni zamanda, ölkəmizə olan böyük etimadın və hörmətin nəticəsidir. Bu təşəbbüsə qarşı çıxış edən yeganə dövlət Ermənistan başqa məsələlərdə olduğu kimi, bu işdə də özünü biabır etdi, həmişəki kimi, sülhün, beynəlxalq həmrəyliyin, insanlıq naminə əməkdaşlığın əleyhdarı olduğunu sübut etdi.

Qeyd etmək yerinə düşər ki, Qoşulmama Hərəkatının sədri İlham Əliyevin təşəbbüsünü dəstəkləyən ölkələr dünyanın bütün regionlarını əhatə edir. Yaxın günlərdə BMT Baş Katibi məsələ ilə bağlı rəsmi qaydada məlumat yayacaqdır. Dünya birliyi, onun tərkib hissəsi olan Azərbaycan Respublikası son dərəcədə böyük ehtiyac duyulan xüsusi sessiyanın tezliklə təşkil olunacağına, bütün dünyanın təhlükəsizliyini təhdid edən pandemiyanın məhv edilməsində BMT kimi nüfuzlu təşkilatın və onun bütün üzvlərinin səylərinin birləşməsinə, qlobal həmrəyliyin əldə edilməsinə ümid edir”.

Ceyhun Rasımoğlu

“Ölkəmizin turizm sektorunu öz inkişaf tempinə qaytara biləcəyik”

“2019-cu ildə Azərbaycana səfər edən əcnəbilərin sayının 3 milyonu keçməsi və bank kartlarından xərclənən vəsaitlərin 2 milyard dollara çatması bir daha dünya turizm üçün Azərbaycana marağ artmasının göstəricisidir”. Bunu SİA-ya millət vəkili Azər Badamov deyib. Deputatın sözlərinə görə, təəssüf ki, fevral ayında elan olunmuş qlobal pandemiya ölkələr arası sərhədlərin qapanmasına və insanların hərəkatlarına məhdudiyətlər tətbiq edilməsini şərtləndirib:

“Ölkəmizdə tətbiq olunan karantin tədbirləri çərçivəsində turizm sektoru və ona xidmət edən sahələrin qapadılması iqtisadiyyatın bu sahəsini iflic vəziyyətinə gətirib çıxarıb. Amma ölkə başçımızın düşünlü müqəssitəsi siyasəti Azərbaycan turizm sektoruna dövlət dəstəyinin göstərilməsi ilə işçi potensialının qorunub saxlanılmasına və bu maliyyə dəstəkləri sayəsində postpandemiya dövründə yenidən turizm sektorunda geriləmələrin aradan qaldırılmasına imkan verəcək. Postpandemiya dövrü gələndən dərhal sonra xarici turizmin ölkəyə axınını gözləmək də düzgün hesab etmirəm. Amma daxili turizm hesabına bu sektorun iqtisadi fəallığının bərpası mümkündür.”

Cənab Prezident İlham Əliyevin Ümumdünya Turizm Təşkilatının Baş katibi Zurab Polololikaşvili ilə keçirdiyi videogörüşdə müzakirə olunan əsas məsələ pandemiya dövründə ən çox zərərçəkən sahə turizm sektoru olduğunu və postpandemiya dövründə bu sahənin yenidən dirçəldilməsi istiqamətində görülməli tədbirlərdən geniş danışılıb. Dünyada sərhədlərində yumşalmalar həyata keçirən və yenidən turizm sektorunun dirçəldilməsinə başlayan təcrübəsi olan ölkələr vardır. ÜTT-nin Baş katibi koronavirus infeksiyası sənədiyi və sərhədlərin açıldığı dövrdə bu təcrübənin Azərbaycana təqdim edilməsində təşəbbüsünü bildirib. Təbii ki, biz dünya təcrübəsini dərinlən öyrənirik və ÜTT ilə sıx əməkdaşlıq edərək ölkəmizin turizm sektorunu öz inkişaf tempinə qaytara biləcəyik”.

“Bəziləri insanları çaşdırmaqla, görülən işlərə kölgə salmaqla məşğuldurlar”

Bəzi mətbuat orqanları, sosial şəbəkələr, eləcə də bəzi insanlar hər şeyi qara rəngdə görməyə, kiçik bir çatışmamazlığa, uğurlara hər vasitə ilə kölgə salmağa artıq adət etmişlər və bu pandemiya ilə mübarizədə də özünü göstərir.

Yüksek qiymətləndirdi. Təcili qabaqlayıcı tədbirlər görüldü. Mehriban xanım Əliyevanın ana, bacı, vətəndaş, nənə, bir siyasi rəhbər ruhlu çıxışları, müraciətləri milyonlarla insanın qəlbini kövrəldi, onları mübarizəyə səfərbər etdi. Operativ qərargah yaradıldı, xəstəliyin qarşısının alınması üçün külli miqdarda vəsait ayrıldı, mobil tipli xəstəxanalar quraşdırıldı, müasir tipli tibbi avadanlıqlar alınıb gətirildi, qoruyucu vasitələr istehsal edən müəssisələr yaradıldı, istifadədə olan bir çox xəstəxanaların təchizatı yaxşılaşdırıldı, xarici mütəxəssislər də işə cəlb olundu. Günün 24 saati insanların maarifləndirilməsi istiqamətində tədbirlər həyata keçirildi və bu anbaan davam etdirilir. Həkimlərimiz, tibb işçilərimiz, polislerimiz, müvafiq xidmət orqanları gecəli-gündüzlü işləyir, həftələrlə ev üzü görmürlər, insanları ölümdən qurtarmaq üçün əsl fədakarlıq göstərirlər. Belə

olan halda bəzi mətbuat orqanları, bəzi sosial şəbəkələr insanları çaşdırmaqla, görülən işlərə kölgə salmaqla, qarayaxmalarla məşğuldurlar. Onlar hansısa bir təcili yardım maşınının gecikməsini, xəstəxanada yer olmamasını və ya bir dərmanın gec verilməsini, xəstənin xırda narazılığını böyük faciə kimi təqdim edir, ininsanlara heç bir yardım, qayğı göstərilməməsi, səhiyyə xidmətinin acınacaqlı vəziyyətdə olması həkimlərin, tibb işçilərinin laqeyidliyi, kobudluğu haqqında xoşagəlməz şayələr uydururlar. Bu yolverilməzdir və belə insanlar sözsüz ki, vəziyyəti düzgün qiymətləndirmirlər. Onlar bilməlidirlər ki, dünyanın bütün ölkələri kimi Azərbaycan da belə bir xəstəliyin mövcudluğunu və yayılacağını gözləməzdi. Nəinki Azərbaycan, inkişaf etmiş ən böyük dövlətlər belə bu dəhşətli xəstəliklə mübarizəyə hazır deyildilər və dünyada yaranmış ciddi çətinliklər bunu aydın göstərir. Amerika, İtaliya, İngiltərə, Fransa, Rusiya kimi ölkələr koronavirusun qarşısında aciz qaldılar və bu gün də çətinlik çəkirlər. Bu dövlətlərlə müqayisədə Azərbaycan dövləti daha ciddi tədbirlərə əl atdı və ilk gündən xəstəliyin qarşısı qətiyyətlə alındı. Ancaq son günlər vətəndaşlarımızın səhlənkarlığı, laqeyidliyi, məhz belə yalan şayələrə uymaları, qayda qanunu

pozmaları nəticəsində ölkədə xəstəliyə yoluxanların sayı artmaqdadır. Mən insanlara, vətəndaşlarımıza bir daha müraciət edirəm: Qardaş və bacılarım, yalanlara uymayın, qayda-qanunlara əməl edin, maska taxın, sosial məsafə saxlayın, həmrəy olun, əks təqdirdə həyatınızı qoruya bilməyəcək, ağır bəlalara düşər olacaqsınız”, deyər Tahir Rzayev bildirib.

İnam Hacıyev

Azərbaycanda hərbi xidmətə növbəti çağırış başlayıb

Prezident İlham Əliyevin iyunun 11-də imzaladığı “Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının 2020-ci il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırılması və müddətli həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçularının ehtiyata buraxılması haqqında” sərəncama əsasən, həqiqi hərbi xidmətə növbəti çağırış başlayıb. Bu barədə SİA-ya Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidmətindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, 2002-ci ildə doğulmuş və çağırış gününədək (həmin gün də daxil olmaqla) 18 yaş tamam olmuş, habelə 1985-2001-ci illərdə doğulmuş, yaş 35-dək olan, Silahlı Qüvvələrdə müddətli həqiqi hərbi xidmət keçməmiş, müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan möhlət hüququ olmayan və ya müddətli həqiqi hərbi xidmətə çağırışdan azad edilməmiş Azərbaycan vətəndaşları Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti tərəfindən 2020-ci il iyulun 1-dən 30-dək müddətli həqiqi hərbi xidmətə yola salınacaqlar. İyunun 1-dən etibarən çağırışçıların müəyyən edilmiş qrafik əsasında xidmət yerlərinə göndərilməsinə başlanılıb. Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağırış üzrə Dövlət Xidməti çağırışçıların mövcud vəziyyətlə əlaqədar nizam-intizamla olmağa çağırır və hərbi xidmətlərində uğurlar arzulayır!

“BMT bu sahədə öz sözünü deməli və dünyaya bir çağırış etməlidir”

“Bu gün söhbət təkcə Azərbaycanda və qonşu ölkələrdə pandemiyanın aradan qaldırılmasından getmir. Bu gün söhbət bütün bəşəriyyətin xilasından gedir. Dünyaya dövlətlərinin təmsil olunduğu BMT, dünyanın ən böyük təsisatı olan təşkilat bu sahədə öz sözünü deməlidir və dünyaya bir çağırış edilməlidir”. Bu sözləri SİA-ya açıqlamasında Milli Məclisin deputatı İlham Məmmədov deyib.

O bildirib ki, Azərbaycan müstəqillik əldə etdikdən sonra, 1992-ci ilin mart ayında BMT-nin üzvü oldu və müstəqil dövlətimizin dünyanın ən böyük təşkilatı olan BMT-yə daimi üzvü kimi seçilməsi müstəqilliyimizi dünyaya sübut etməyimizin ən böyük zirvəsi idi: “Azərbaycan BMT-nin üzvü olduğu müddətdə onun regional səviyyədə beynəlxalq dəyərlərinə sadıq olduğunu nümayiş etdirmişdir. Dünya birliyində sülhün və ədalətin bərqərar olması üçün BMT-nin bütün tədbirlərində layiqincə iştirak etmişdir. Qısa müddət ərzində Azərbaycan BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvü seçilmiş və ona sədrlik etmişdir. Bu böyük bir nailiyyətlərdir. Müstəqilliyimizi əldə etdikdən sonra qısa zamanda Azərbaycan dünyanın sülh məsələlərini, ədalət və hüquqi tənzimlənmə məsələlərini icrasını həyata keçirən, tövsiyyələrini verən, dünyanın problemlərini həll edən ən böyük təşkilatına sədrlik edir.

2011-ci ildə isə Azərbaycan dünyanın BMT-dən sonra ən böyük təsisatı olan Qoşulmama Hərəkatının üzvü seçilmiş və qısa zamanda Qoşulmama Hərəkatının 18-ci Zirvə toplantısında 2019-2021-ci illər üzrə Azərbaycan sədrlik funksiyasını öz üzərinə götürərək dünyada söz sahibi ölkə kimi nüfuzunu nümayiş etdirmişdir. Təəssüf ki, bu gün dünya gözlənilməz bir təhlükə ilə üz-üzə qalıb.

Dünyanı koronavirus kabusu bürüyüb. Dünya ölkələri demək olar ki, bu təhlükə qarşısında özlərini itirdi, ən inkişaf etmiş ölkələr belə özlərinə qapandı. İlk dəfə isə Prezident İlham Əliyevin təklifi ilə Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlığı Şurasının videoformatda Zirvə toplantısı keçirildi və dövlət başçıları səviyyəsində global pandemiya ilə mübarizə aparmaq üçün keçirilən videokonfrans şəklindəki müşavirə bir ilk idi. Bununla dövlət başçıları səviyyəsində həmrəylik nümayiş etdirildi və pandemiya ilə mübarizə yolları müzakirə edildi. Qoşulmama Hərəkatının Təmas Qrupu çərçivəsində Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə keçirilən videokonfransda da yenə Azərbaycanın dövlət başçısı BMT-nin xüsusi sessiyasının keçirilməsi üçün təkliflə çıxış etdi”.

Millət vəkili vurğulayıb ki, bu gün söhbət təkcə Azərbaycanda və qonşu ölkələrdə

pandemiyanın aradan qaldırılmasından getmir, bu gün söhbət bütün bəşəriyyətin xilasından gedir: “Dünya dövlətlərinin təmsil olunduğu BMT, dünyanın ən böyük təsisatı olan təşkilat bu sahədə öz sözünü deməlidir və dünyaya bir çağırış edilməlidir. Dünya pandemiya ilə mübarizədə həmrəylik nümayiş etdirməlidir. Məhz, ölkə rəhbərinin beynəlxalq aləmdəki nüfuzu və təşəbbüskarlığı ilə BMT çərçivəsində xüsusi sessiyanın koronavirusla mübarizə istiqamətində dünya birliyinin həmrəylik nümayiş etdirəcəyi bir formatda keçirilməsi təklifi hesab edirəm ki, ölkəmizin və Azərbaycan dövlətinin daha bir uğurudur”.

İlham Məmmədov qeyd edib ki, Azərbaycan haqqın, ədalətin və bərabərliyin tərəfindədir və belə olan halda dünya birliyi məhz bizim düşmən tərəfindən işğal olunmuş, Azərbaycana qarşı yürüdülmən haqsız siyasətin nə qədər məkrli olduğunu görəcək: “Heç də təsadüfi deyil ki, bütün dünya Azərbaycan deyir, yalnız mənfur qonşularımız olan ermənilər dünyanın və özünün düçür olduğu beləyə qarşı mübarizədə bu təklifi dəstəkləməyərek bir daha xəyanətəkar xisletlərini və malik olduqları işğalçılıq mahiyyətini ortaya qoymuş oldular”.

Nigar Məmmədova

İtaliya portalında “Azərbaycan diplomatiyasının təkterəfliliyə qarşı yüksəlişi” adlı məqalə dərc olunub

İtaliyanın “World Geostrategic Insights” portalında Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin (BMTM) eksperti Vasif Hüseynovun “Azərbaycan diplomatiyasının təkterəfliliyə qarşı yüksəlişi” adlı məqaləsi yayımlanıb. Mərkəzdən AZƏRTAC-a bildiriblər ki, məqalədə müasir dövrdə böyük güc sahibi dövlətlərin öz egoist maraqlarının arxasınca düşməsinin və beynəlxalq əməkdaşlıqdan çəkinməsinin yaratdığı global təhdidlərdən bəhs olunur. Müəllif qeyd edir ki, bu təhlükəli prosesə qarşı mübarizə aparan azsaylı ölkələr arasında Azərbaycan xüsusi yer tutur. “Ölkəmizin pandemiya böhranının yaşandığı bir dövrdə Türk Şurası və Qoşulmama Hərəkatı kimi beynəlxalq təşkilatlarda sədrliyinin Azərbaycanın hər iki təşkilat daxilində məsuliyyətini daha da artırıb”, - deyə müəllif bildirir.

V.Hüseynov qeyd edir ki, ölkəmiz bu məsuliyyətli işin öhdəsindən layiqincə gəlməkdədir: “Məsələn, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti tərəfindən hər iki təşkilatın sammitlərinin keçirilməsi təşəbbüsü qeyd edilən böhran kontekstində mühüm əhəmiyyət kəsb edib və üzv dövlətlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilib”.

Müəllif, ilk növbədə, Türk Şurasının aprelin 10-da keçirilmiş virtual sammiti haqqında bəhs edərək, Zirvə görüşündən sonra iştirakçı dövlətlərin səhiyyə, nəqliyyat və iqtisadiyyat nazirlərinin virtual görüşünün keçirilməsini dövlət başçıların sammitinin praktik nəticəsi kimi təqdim edib.

Məqalədə, eyni zamanda, Azərbaycanın sədrlik etdiyi digər təşkilat Qoşulmama Hərəkatı çərçivəsində də oxşar təşəbbüslə çıxış etməsi və 40 dövlət nümayəndəsinin iştirakı ilə mayın 4-də virtual sammitin keçirilməsi haqqında qeydlər təqdim edilir. Bu tədbir təşkilatın fəaliyyətində tarixi bir hadisə kimi qiymətləndirilir. V.Hüseynov millətçilik və proteksionist siyasi ideologiyaların gücləndiyi hazırkı şərtlərdə çoxterəfli beynəlxalq siyasətin və global həmrəyliyin təşviqi istiqamətində sammitin böyük önəm daşdığını xüsusilə vurğulayıb.

Bu addımların davamı kimi Prezident İlham Əliyevin Qoşulmama Hərəkatı sammitində təklifi ilə BMT Baş Assambleyasının xüsusi sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsü global miqyaslı addım kimi dəyərləndirilir: “BMT-nin 130-dan çox üzvü tərəfindən dəstəklənən bu təşəbbüs ölkəmizə olan etimadın və onun ortamiqyaslı güc kimi yüksələn nüfuzunun növbəti bir nümunəsidir. Bununla yanaşı, BMT tarixində də özünəməxsus yer tutacaq bir hadisədir”.

Azərbaycan fələstinli qaçqınlara 300 min ABŞ dolları vəsait ayrılıb

Fələstində koronavirus pandemiyası ilə (COVID-19) mübarizənin aparılmasına dəstəyin verilməsi məqsədilə İslam Əməkdaşlıq Təşkilatının (İƏT) Baş katibi Yusef Əl-Osaymin tərəfindən ünvanlanmış müraciətə cavab olaraq, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin göstərişi ilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti tərəfindən Fələstinli Qaçqınlara Yardım və İşlər üzrə BMT-nin Yaxın Şərq Agentliyinə (UNRWA) 300 min ABŞ dolları məbləğində vəsait ayrılıb. SİA xəbər verir ki, bu barədə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) Mətbuat xidməti idarəsindən məlumat verilib. Sözügedən təşkilat BMT Baş Assambleyasının müvafiq qərarı ilə fələstinlilərə birbaşa yardımın göstərilməsi və sosial xidmətlərin təmin edilməsi məqsədilə 1949-cu ildə təsis edilib. UNRWA-nın əsas fəaliyyət sahələrinə səhiyyə, təhsil, humanitar yardım, sosial xidmətlər, düşərgələrin qurulması, infrastruktur və mikro maliyyələşmənin təmin edilməsi istiqamətlərində müvafiq layihələrin həyata keçirilməsi daxildir. Hazırda COVID-19 pandemiyasının yayılması və törətdiyi fəsadlarla əlaqədar olaraq, Fələstinə humanitar yardımın göstərilməsinə ehtiyac yaranıb.

Salyanda “Toyota” markalı avtomobil aşıb, sürücü ölüb

Salyan rayonunun Qırxçıraq kəndi ərazisində yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Daxili İşlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, iyulun 1-də saat 1 radələrində Salyan rayonunun Qırxçıraq kəndi ərazisində Bakı şəhər sakini Ruslan Abdullayev idarə etdiyi “Toyota” markalı avtomobili aşıraraq və aldığı xəsarətlərdən hadisə yerində ölüb.

2 yaşlı uşağı maşın vurub öldürdü

Neftçala rayonunun Xəzər kəndi ərazisində yol-nəqliyyat hadisəsi baş verib. Daxili İşlər Nazirliyindən SİA-ya verilən xəbərə görə, iyunun 30-da saat 8 radələrində Neftçala rayonunun Xəzər kəndi ərazisində Masallı rayon sakini C.Təhməzov “QAZ-3302” markalı avtomobili geri idarə edərkən 2 yaşlı uşağı vurmuş və nəticədə uşaq hadisə yerində ölmüşdür. Neftçala RPŞ tərəfindən araşdırma aparılır.

Bakıda evdən 23 min manatlıq oğurluq edildi

Bakıda evdə oğurluq hadisəsi baş verib. Bu barədə SİA-ya Daxili İşlər Nazirliyinin (DİN) Mətbuat Xidmətindən məlumat verilib. Belə ki, Səbail Rayon Polis İdarəsinin 41-ci Polis Bölməsi əməkdaşlarının keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində iyunun 19-da Badamdar qəsəbəsinə evlərdən birinin həyətinəki yardımçı təsərrüfatdan 23 000 manat dəyərində mebel oğurlamaqda şübhəli bilinən Masallı rayon sakini E.Məmmədov saxlanılmış, daha 1 nəfərin isə şəxsiyyəti müəyyən edilib.

Xaçmazda silah-sursat aşkar olunub

Xaçmaz rayonunda silah-sursat aşkar olunub. DİN-in Mətbuat Xidmətinin Quba regional qrupundan SİA-ya verilən məlumata görə, Xaçmaz Rayon Polis Şöbəsinə rayonun Ni yazabad kəndi ərazisində yerləşən meişet tullantıları yığılan ərazidə müxtəlif növ silah-sursat tapılması barədə məlumat daxil olub. Məlumatla əlaqədar dərhal Xaçmaz RPŞ-nin əməkdaşları hadisə yerinə gələrək baxış keçiriblər və aparılan təcili təxirəsalınmaz əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində qeyd olunan ərazidən 6 ədəd üzərində partladıcısı olmayan F-1 əl qumbarası, 361 ədəd 7.62 mm-lik, 96 ədəd 5.45 mm-lik, 16 ədəd 9 mm-lik, 7 ədəd 12.7 mm-lik və 14.5mm-lik patronlar aşkar olunub. Polis əməkdaşları tərəfindən aşkar olunan əl qumbaraları və patronlar saxlanılması üçün aidiyyəti üzrə ANAMA-nın əməkdaşlarına təhvil verilib. Faktla bağlı Xaçmaz RPŞ-də araşdırmalar aparılır.

Nikol Paşinyan hələ baş nazir olmaq üçün Soros fondunun qanadları altında "məxməri inqilab" planlarını reallığa edərək, onun mitinq və küçə yürüşlərində daha çox toxunduğu mövzu məhz Rusiya əleyhinə siyasət üzərində köklənmişdi. Hətta belə deyə deyə bilərik ki, o Serj Sarkisyan rejimini devirib, öz rejimini tətbiq etdikdən sonra, verdiyi vədlərindən yalnız birini həyata keçirib - anti-Rusiya siyasətini...

Xüsusilə, iqtisadi, siyasi, hüquqi, sosial problemlərlə yanaşı koronavirus böhranının da ölkəyə sarsıdıcı zərbələr endirməsi proqnozların qısa zamanda reallaşacağı siqnallarını verməkdədir

Xalqın sosial-rifah halının yaxşılaşdırılmasından başlayaraq, digər problemlərin həlli isə çoxdan arxa plana atılıb və Ermənistan Paşinyana qarşı formalaşaraq artan siyasi güclərin etirazları da belə qənaətlə gəlməyə zəmin yaradır ki, artıq növ-

bəti rejim dəyişikliyi elə də uzaqda deyil. Xüsusilə, iqtisadi, siyasi, hüquqi, sosial problemlərlə yanaşı koronavirus böhranının da ölkəyə sarsıdıcı zərbələr endirməsi proqnozların qısa zamanda reallaşacağı siqnallarını verməkdədir.

Belə olan halda, Paşinyanın hələ də Soros dayısının qucağında rahatlıq tapacağı xülyaları da bir anda məhv ola bilər. Çünki bu gün ona qarşı çıxan müxalif güclərin əksər çoxluğu bilavasitə Kremlin dəstəkçiləridir və bir neçə il əvvəl Qərbin başlatdığı oyunlara bu dəfə Şimal ayısı son qoya bilər.

"Past" yazır: "Xüsusilə son aylarda nəinki hakimiyyət, hakimiyyətə yaxın dairələr, həm də hakimiyyətyönümlü deputatlar da bu siyasətə qoşulublar"

SİA xəbər verir ki, bu arada, Ermənistanın "Past" qəzeti ölkədə anti-Rusiya siyasətinin güclənməsi ilə bağlı maraqlı məqamlara toxunub. Misal üçün, erməni nəşri öz mənbələrinə istinadən yazır ki, artıq rus dairələri Ermənistanın anti-Rusiya baxışlarından narahatlıq ifadə edirlər. "Xüsusilə son aylarda nəinki hakimiyyət, hakimiyyətə yaxın dairələr, həm də hakimiyyətyönümlü deputatlar da bu siyasətə qoşulublar", deyər erməni qəzeti qeyd edir.

"Past"ın mənbəsi onu da bildirir ki, er-

SİTAT: "Yeri gəlmişkən, həmin mənbələrə görə, ölkədə "Audiovizual media haqqında" qanunla bağlı da narahatlıqlar yaranıb və Rusiyanın Ermənistanın səfirliyi artıq sərt bəyanatla çıxış edib. Rusiya KİV-ləri artıq bəyan edirlər ki, rus telekanallarının Ermənistanın yayımı resept üzrə müəyyən olunacaq".

Şimal ayısı Ermənistanı verəcəyi sərt cavabı

Lakin bütün bunlarla yanaşı, kifayət qədər ehtimal etmək və proqnozlaşdırmaq mümkündür ki, məsələlər yalnız medialar üzərində başa çatmayacaq. Münasibətlərin yenidən baxılması üçün Kremlin daha kəskin addımlar atacağı gözlənilir. Hətta Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ən yaxın dostu hesab edilən Robert Koçaryanın azadlığa buraxılması belə, münasibətlərin səngiməsinə yol açmadı, əksinə gərginləşdirdi. Hətta demək mümkündür ki, Şimal ayısı Ermənistanı verəcəyi sərt cavabı fonunda aparı-

Ermənistanın anti-Rusiya siyasəti: "Şimal ayısı" bağışlamayacaq

Kremlin qisası qısa, zaman aparmayacaq və ən əsası, sarsıdıcı olacaq

mənbələrin ali siyasi dairələrinə Rusiyanın cavab addımları atılacağı ehtimalları barədə xəbərdarlıq edilərkən, onlar sadəcə çiyinlərini çəkərək, bunun Ermənistanın daxili problemi olduğunu bildirişlər.

Rusiyanın Ermənistanın səfirliyi Moskvaya çoxsaylı bənzər analitik yazıları göndərmiş

Başqa tərəfdən o da vurğulanır ki, nəşrə görə rus dairələrinin narahatlıqları Ermənistanın hakimiyyətə yaxın KİV-lərində, sosial şəbəkələrdə və s. təbliğat sektorlarında Rusiya əleyhinə başladılan aşkar kampaniyaların sürətlə artmasıdır. Nəşr mənbəsinə istinad edərək yazır ki, Rusiyanın Ermənistanın səfirliyi Moskvaya çoxsaylı bənzər analitik yazıları göndərmiş. "Gözlənilir ki, artıq yaxın günlərdə növbəti və yeni anti-Rusiya dalğasına yönəlmiş kampaniyaya başlanılacaq", "Past" yazır.

fonunda aparıcılıq funksiyasını məhz Koçaryanın üzərinə qoyacaq

cılıq funksiyasını məhz Koçaryanın üzərinə qoyacaq. Yeni Kremlin qisası qısa, zaman aparmayacaq və ən əsası, sarsıdıcı olacaq...

Rövşən NURƏDDİNGLU

Bu gün müxalifət deyəndə, satılan-satan dağıdıcı düşərgənin çaqqaları yada düşür. Bu biz demirik, elə elmdə də belə adlanırlar, satqınlar. Baxın, görün Ömər Xəyyama görə satqınlığa nə deməkdir. Ömər Xəyyama görə, "İnsanın ruhu və əxlaqı nə qədər alçaq olarsa, burnunu bir o qədər dik tutar, bu da həyasızlığın göstəricisidir". Dante "İlahi komediya" əsərində satqınları cəhənnəmin ən sonuncu - 9-cu qatında yerləşdirib. Cəhənnəmin lap mərkəzində duran İuda - onların simvoludur.

Son dövrdə məlum ölkələrdə baş verən səs-küylü hadisələrdən sonra insanı satqınlığa hansı vəziyyətin sövq etməsi psixologiya elmi tərəfindən geniş təhlil edilir. Necə ola bilər ki, ata-ananın, əcdadlarının yasağı, ən gözəl xatirələrinin ünvanı olan, ana adlandırıldığı vətənə xəyanət edəsən? Əclafı adlanan oyun qaydalarını qəbul edəsən? Psixologiya elminə görə, xəyanət - elmi baxımdan daha geniş olan satqınlığa daxildir. Xəyanətlərin ən böyüyü - dövlətə xəyanətdir. Və bu gün bütün dünyanı ağışına alan koronavirus kimi bir epidemiyanın baş alıb getdiyi bir zamanda radikal düşərgədə bu virusdan da bəzər sağalmaz viruslar var ki, 27 ildən çoxdur ki, yaşayırlar, özü də sürünə-sürünə, üzlərinə tüpürülə-tüpürülə qrantlar alınırlar, deyər gedir bu yolu. Onlar hamısı - "Milli Şura deyilən satqınlar yuvasında eşələnirlər.

Yırtıcı üçlük...

Kimlərdir? Məgər müxalifətin dağıdıcı düşərgəsində yırtıcılar üçdür? Bu infeksiyalı düşərgədə sayı-hesabı yoxdu yırtıcıların. Ancaq "Milli Şura"nın yırtıcı ünsürləri Gültəkin Hacıbəyli, Cəmil Həsəni və Əli Kərimlidir ki, özlərini "müqəddəs üçlük" yox, yırtıcı üçlük elan etməlidirlər. Ancaq bu satqınlar hələ də anlamırlar ki, biri beşinə dəyməz, beşi birinə. Fərqi deyillər ki, "Milli Şura" çoxdan tarixin arxivinə gömülüb, teki qrant alsınlar.

Bu aksiomadır ki, erməni xüsusi xidmət orqanlarına xidmət edən hər kəs, şübhəsiz ki, Azərbaycanın düşmənidir. O zaman ermənilərin dostları ilə dostluq edən "Milli Şura"

Satılan və satan müxalifət

Özgə yalı ilə yallananlar uluya-uluya qalacaqlar

ra"çılar kimdir? Nə araşdırmaq lazımdır, nə də fikirləşmək. Cavab bəllidir. Çünki Vətən daşına dönük çıxanlar bu satqınlar kadrosunda toplaşır. Belə satqınlar nə qanır Vətən, millət nə qədər böyük bir milli dəyər, mənəviyyətdir. Vətən millətin doğulduğu, doğduğu, sığındığı və maddi-mənəvi varlığını davam etdirdiyi yerdir. Vətən millətin evi, millət də vətəndə yaşayan ailədir. Vətən bizi qoruyan anadır. Vətən gözümüzün dünyada ilk gördüyü torpaqdır. Ancaq bu gün Orduxan Teymurxan, Emin Hüseynli, Məhəmməd Mirzəli, Tural Sadıqlı, Həbib Müntəzir, Əli Kərimli, Cəmil Həsəni, Arif Hacı, Leyla Yunus və... və quduzları susdurmaq heç də çətin deyil. Və özlərini "mühacir" kimi qələmə verərək, havadarlarının xüsusi sifarişini yerinə yetirən enməniqulbeçələri. Amma bu bədbəxtlər hələ də bilmirlər ki, havadarları onlardan uzunqulaq kimi yaxşı istifadə olunurlar. Şərəfsizlik simvolu olan bu quduzlar hürə-hürə qalacaqlar.

Xəyanətin ağı-qarası olmaz

Və bir həqiqəti də anlamaq lazımdır ki, xalqa, dövlətçiliyə xəyanəti, erməniyə xidmət edənə cavab verməyib necə susasan? Şəxsi, qrup mənafeyi naminə milli və dövlət maraqlarını satmaq, xalqımıza, iövletimizə qarşı dəfələrlə vandalizm, terror aktları, soyqırımlar törədən üzdeyən millətin nümayəndələri ilə çiyin-çiyinə durmaq əsl rəzalet deyilmi?

Rəfiqə HÜSEYNOVA

"Milli Şura"nın "zoom" toplantılarında səviyyəsi söhbətlər aparmaları və hətta bir-birlərinə qarşı aşırı ironik münasibətlər sərgiləmələri, eyni zamanda, xalqı ələ salmaları, dövlətin siyasətinə müxalifətçi kimi deyil, məhz düşmən münasibəti nümayiş etdirmələri, şər-böhtan aparmalarını "siyasətlərinin qayəsi" kimi etiraf etmələri sağlamlıq düşüncəli ictimai rəyde kəskin qınaq hədəfinə çevrilib. Artıq insanlar rüsvayçılar yığınının məqsədlərinin, daha dəqiq isə məqsədsizliklərinin aşkar şahidi olmaları ilə yanaşı, həm də şəxsiyyət olaraq normal formalaşdıqlarını görməkdədirlər. Əbəs deyil ki, artıq tanınmış siyasi-ictimaiyyət adamları, siyasi partiya təmsilçiləri də bu faktları şərh edərkən, "Milli Şura"nın sözün əsl mənasında qeybətə qurumu, söyüş və təhqir məkanı olduğunu deyirlər. "Əvvəla, onu deyim ki, bu Milli Şura anlayışının özünü başa düşü bilməz. Bunları kim yaradı? 3-5 nəfərin bir toplusudur. Özləri xalqın "cəfakeşi" kimi göstərməklə guya belə bir qurum yaradıblar, ölkədəki siyasi hakimiyyətə müxalifdirlər. Mən müxalifətçiliyin əleyhinə deyiləm. Hər bir dövlətdə müxalifət olmalıdır. Amma müxalifət də gərəkdir sağlamsın. Müxalifət dağıdıcılıqla, şər-böhtanla, qarayaxma ilə məşğul olmamalıdır."

Hüquq müdafiəçisi: "Əvvəllər də demişəm, yenə də deyirəm, düşmənçiliyi də gərəkdir kişi kimi aparasan"

SİA xəbər verir ki, bu sözləri mətbuata açıqlamasında Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri Çingiz Qənizadə sözügedən mövzu ilə bağlı fikirlərini şərh edərkən deyib.

Onun sözlərinə görə, əslində müxalifət hakimiyyətdə olanların qüsurlu məqamlarını üzə çıxarıb, əsaslı şəkildə ortaya bir variant, layihə qoymaqla bu səhvlərin düzəldilməsini, düzəlməzsə, özləri gələrlərsə, hansı yollarla bunu edəcəklərini göstərməlidir. Amma təəssüflərsə, bizdə hazırkı real müxalifət tamamilə fərqlidir: "Həm xaricdə, həm də daxildə müxalifət partiyalarının üzvü olaraq, "beşinci kalon" yaradıb, ölkənin siyasi rəhbərliyinə, ölkədəki müvafiq qurumlara, vəzifəli şəxslərə böhtan atmaqla məşğul olurlar. Belə hesab edirlər ki, bununla hansısa bir siyasi mübarizə aparırlar".

Hüquq müdafiəçisi hesab edir ki, hətta düşmən mövqedə dayananda belə, onu kişi kimi aparmaq lazımdır. Lakin "Milli Şura"dakı qruplar bu məsələdə tamamilə fərqlidirlər və neinki dövlətin, hakimiyyətin, həm də xalqın düşməni olaraq davranırlar: "Əvvəllər də demişəm, yenə də deyirəm, üzr istəyirəm, düşmənçiliyi də gərəkdir kişi kimi aparasan. Təəssüf edirəm ki, bu adamlar hətta söyüşdən, təhqirdən belə çəkinmirlər, vəzifəli şəxslərə qarşı çox ıyranc formada fikirlərini çatdırırlar. Bu kişiliyə sığan bir şey deyil. Unutmasınlar ki, onların hər birinin söyüşünü Azərbaycanın qız-gəlinləri, ziyallı-

"Milli Şura" xalqın sərt qınaq və kəskin tənqid hədəfinə çevrilib

Çingiz Qənizadə: "Belə hesab edirlər ki, bununla hansısa bir siyasi mübarizə aparırlar"

rimız, ağsaqqallarımız görür. Bunun bir adı var - əxlaqsızlıq".

Demokratiya və İnsan Hüquqları Komitəsinin sədri: "Daha çox insan görməlidir ki, bunlar xaricdə oturub, oradan maliyyələşirlər, müəyyən dairələrin dedikləri ilə hərəkət edirlər"

Ç.Qənizadə heç vaxt "Milli Şura"nın qəbul etmədiyini bildirməklə yanaşı, bildirib ki, orada 5-6 adam oturub müəyyən fikirlərini ortaya qoyurlar. Lakin çox təəssüf ki, fikirlərini yanlış formada ortaya qoyurlar. Xüsusilə, Fransada "siyasi mühacir" adı altında var-gəl edən Qənimət Zahidin açıq-aşkar hakimiyyəti şərhlədiyini etiraf etməsi, həmçinin "Milli Şura"nın bütövlükdə işinin bundan ibarət olmasını deməsi öz-özülüyündə oradakıların simalarını, daha dəqiq isə simasızlıqlarını ifşa edir: "Qənimət Zahidin öz dili ilə deməsi ki, işimiz hakimiyyətə şər atmaqdan ibarətdir, bu onların iç üzünün nədən ibarət olduğunu göstəricisidir. Öz dilləri ilə özlərini ifşa edirlər. Hesab edirəm ki, Qənimət Zahidin dilindən səslənən bu ifadə Azərbaycan mətbuatında daha çox əks olunmalıdır. Daha çox insan görməlidir ki, bunlar xaricdə oturub, oradan maliyyələşirlər, müəyyən dairələrin dedikləri ilə hərəkət edirlər. Bunlar Azərbaycanı sevə bilməzlər. Onlar hakimiyyətə, vəzifəli şəxslərə şər-böhtan atmaqla xaricdəki "dayılarının" sifarişlərini yerinə yetirirlər". "Milli Şura"nın bundan əvvəlki videolarında beynəlxalq hüquq normalarına, ölkəmizin qanunlarına, əxlaqa zidd olan fikirlər, ifadələr var idi", xatırladan Ç.Qənizadəyə görə, bütün bunları cəmiyyət görməlidir. Belə ki, bu düşmən xarakterli qurumun daxilindəki rüsvayçı eməlləri, oradakıların biabırçı, siyasətdən kənar, bilavasitə düşmən deyirmanına su tökməyə hesablanmış addımları məhz mediada tez-tez işıqlandırılmalı, ictimai rəyin diqqətinə çatdırılmalıdır. Çünki onlar ifşa olunduqca, daha ağır məğlubiyyətlərə doğru yuvarlanırlar: "Milli Şura"nın fəaliyyətinə qiymət verən insanlardan olmasam da, onların içərisində olan insanların fikirlərini mətbuatda daha çox işıqlandırılmasının, vətəndaşlarımızı çatdırılmasının tərəfdarıyam".

Göründüyü kimi, "Milli Şura"nın "zoom" toplantıları öz-özülüyündə oradakı "siyasi başbilenlərin" məqsədlərinin nədən ibarət olduğunu aşkarlamış olur. Hüquq müdafiəçisi onu da hesab edir ki, bu gün müxalifət cinahında təmsil olunan siyasi partiyalar da bu qurumdakıların eməllərinə qarşı etirazlı, sərt fikirlərini bildirməli, "Milli Şura"nın yararsız, xalqa, dövlətə düşmən qurum olduğunu bəyan etməlidirlər.

Rövşən RƏSULOVA

Onun yanında qurumdan istefa verənlərin də toplaşması bunu təsdiq edir

"M"illi Şura"dan istefa verərək, istefasını oradakı şəxslərin milli və əxlaqi dəyərlərə cavab verməmələri ilə əsaslandıraraq qurumun koordinasiya mərkəzinin keçmiş təmsilçisi Eldəniz Quliyev "Facebook" hesabında "Vətən - Dəyərlər Platforması" ("VDP") adlı təşkilat yaratdığını bəyan edib.

"VDP" "Milli Şura"ya müharibə elan edir - dindarlar çoxluqdadır

SİA xəbər verir ki, "Platformanın" fəaliyyət göstərməyə hazırlandığını qeyd edən E.Quliyev "VDP"yə qoşulanların sayının artdığını da yazmaq, çox yəqin ki, "Milli Şura"ya müəyyən ehyamını çatdırıb. Daha dəqiq desək, onunla birgə istefa verənlərin də "VDP"də olduqlarını bildirən E.Quliyev bir sıra müxalifətçilərlə yanaşı, dindarların da orada təmsil olunacaqlarını bildirib. Əgər xatırladarsaq ki, hazırda həbsdə olan "Müsəlman Birliyi Hərəkatı"nın sədri Taleh Bağırzadə və digərləri də "Milli Şura"dan istefa verib, onda məsələnin nə yerdə olduğunu anlamaq elə də çətin deyil. Məsələn, biz bir daha T.Bağırzadənin istefa bəyanatını xatırlada bilərik. "Bildirmək istəyirəm ki, "cinsi azlıqlar" dinimizdə birmənalı olaraq qəbul edilmiş və İslam dəyərlərinə tamamilə ziddir. Lakin iclasdan yayılmış görüntülərdən sonra "Milli Şura"nın üzvləri, başda Cəmil Həsəni və Əli Kərimli olmaqla "cinsi azlıqların" müdafiəsinə qalxmış, onlarla həmrəylik nümayiş etdirərək müsəlman xalqımızın dini inancını təhqir etmişdir... İslam dini və mənəvi dəyərlərimizin təbliğatçıları, hörmətli ziyalımız Eldəniz Quliyev, din xadimlərimiz Rövşən Əhmədli, Hacı İlqar İbrahimov və Məşədi Natiq Kərimov haqlı olaraq etiraz səsinə ucaltmış və qurumda olanlar oradan istefa vermişlər.

Mən "Milli Şura" üzvü olaraq bir daha bildirim ki, dırnaqarası cinsi azlıqlar dinimizdə birmənalı olaraq qəbul edilmiş və onların müdafiəsi birbaşa dinimizə və mənəvi dəyərlərimizə həqarətdir! "Milli Şura" üzvlərinin belə şəxsləri müdafiəsi şəxsim və "Müsəlman Birliyi Hərəkatı" tərəfindən qəbul edilməzdir. Mən də yaranmış rüsvayçı vəziyyəti bağışlamaz hesab edərək "Milli Şura"nı tərk etdiyimi bəyan edirəm".

"Milli Şura" hücumu keçib: "Yerindən qalxan beş-altı nəfər qulum əqrabasını və yerlilərini başına toplayıb bir partiya yaradır, göbələkdə?"

Göründüyü kimi, "VDP"nin yaradılması prosesində əsasən, "Milli Şura"dan istefa verənlərin iştirakı, xüsusilə, inanclı şəxslərin E.Quliyevə dəstəkləməsi bu qurumun "Milli Şura"ya alternativliyinə şübhə yaratmır.

Lakin bu arada daha bir məqam da nəzərdən yayınmayıb. Məsələn, E.Quliyev "Vətən - Dəyərlər Platforması" adlı qurum yaradacağını bəyan etməsinin ardınca, "Milli Şura" tərəfdarlarının bir qismi ona qarşı hücumla start veriblər. Hətta onu dəstəkləyənlərlə "Milli Şura" tərəfdarları arasında kəskin söz atışmaları da müşahidə olunub.

Misal üçün, Yamin Ahadov adlı istefadəçi yazıb ki, istefa verəndə adını düz qoymaq lazım idi: "Düz ayrını həmişə kəsib axı. Ağsaqqal və ziyalı bildirdim. Elə bu səbəbdəndir ki, heç kəs, kimsəyə inamı qalmaq. Yerindən qalxan beş-altı nəfər qulum əqrabasını və yerlilərini başına toplayıb bir partiya yaradır. Göbələkdə?"

Eldəniz Quliyev: "Öz arşınınla ölçmüsüzsə, - günah məndə deyil..."

Eldəniz Quliyevun bu ittiham cavabı maraqlı olub: "Mən istefa verəndə də, sonra da adını düzgün və dəqiq qoymuşam. Sadəcə, siz öz istədiyiniz kimi başa düşmüsünüzsə, öz arşınınla ölçmüsüzsə, - günah məndə deyil... Göbələk məsələsində isə...bir qədər etikani pozmuşunuz...".

Beləliklə, vəziyyətin nə dərəcədə kəskinləşəcəyini, xüsusilə, Əli Kərimli-Cəmil Həsəni cütüylüyünün və koordinasiya mərkəzinin sonrakı addımlarını indidən proqnozlaşdırmaq olar. Daha dəqiq desək, baş verənləri "Milli Şura" - "VDP" qarşıdurmasının anonsu kimi də qiymətləndirmək olar...

Rövşən RƏSULOVA

P.S. Söz atışmalarında daha bir maraqlı məqam, E.Quliyevə hədəf alanların onun tərəfdarları tərəfindən qarşı tərəfi "biğınə hana qoyanın dalınca" göndərilmələridir. Çox yəqin ki, burada "Milli Şura"nın sədri Cəmil Həsəni nəzərdə tutulub....

“Ermənistan” adlı dövlət heç vaxt Gürcüstanla qonşu olmayıb

Akademik Vladimir Zardze yazır ki, mən dəqiq bilmirəm ki, gürcü dilində ilk dəfə coğrafi aspekti müəyyən edən “Samxreti” adı nə vaxt yaranmışdır, lakin “Ermənistan” heç vaxt Gürcüstanla qonşuluqda olmamışdır, hər halda, V əsrə qədər, nə şərqdə, nə qərbdə, nə də şimalda olmadığını mən dəqiq bilirəm. Buna görə də güman edirəm ki, “Somxeti” və “Samxreti” terminləri dövləti yox, hər hansı bir eyni istiqaməti ifadə edir.

Sulxan Saba Orbeliani öz lüğətində “Samxreti”nin mənasını belə izah edir: “bquari”, “temani”, “onoto”, “orio” və “vorio”. “Dasavleti” (Qərb) lüğətində - “dasavali”, “aqmosavleti” (Şərq) lüğətində - “amosavali” (“amosavleti”), “çrdiloeti” lüğətində isə “notia”, “arkatio”, “boraisa” terminlərinin verildiyi halda bir diyarın bu qədər şərhi nə ehtiyac var idi? Məgər bizim coğrafi cəhətlərimiz yox idi? Var idi, lakin bibliya əsasında qurulmuş və astronomik qaydalarla qanunlaşdırılmışdı: aqmosavali (Şərq), dasavali (Qərb), samxiqi (Cənub - Bqviar-Bdqvən tərəfi), çrdiloeti (Şimal - yaş, kölgəli tərəfi). Burada təvəccüblü olan nədir? Gürcüstan ekvatorundan olduca uzaqdır, yerin günəş ətrafındakı fırlanma oxu isə ondan cənubda yerləşir. Buna görə də, IX əsrdə tətbiq olunan “Samxiti” termini “Somxiti” ilə eynidir və çox güman ki, bu “Somxeti”dir. Qeyd etdiyim kimi, bu yaxınlarda təqdim olunan termin tarixi ərazilərin coğrafi bölgüsünü qarışdırdı və “Ermənistan”ın harada yerləşdiyini və həmin qurğuda haradan yarandığını müəyyənləşdirmək mümkün olmadı.

Kimsə tələsərək Gürcüstan abidələrini və tarixini öz xeyrinə istifadə etməyə çalışdı. Heç bir (ən azından məndə belə bir təəssürat yarandı) tarixçi çariça Tamaranın, guşələrində sadalanan ordusunun tərkibinin nədən ibarət olduğunu düşünməmişdi: “Mesxetlər, torellilər, şavş-klarc-taolar, daha sonra isə somxitarlar, abxazlar və suan-meqrellər ilə birlikdə raça-takuer-marqveller”.

Əvvəlcədən qeyd etmək istəyirəm ki, çıxarış daxil edilmiş üç nöqtədən ibarət boşluqda “kartvelini” (kartlilər) yazılmalıdır, amma mən bunu qəsdən buraxmışam. Xeyr, çarşdırmaq üçün deyil, sadəcə, həqiqət üçün. Digər mənbələrdən fərqli olaraq, burada daha çox hiss olunur ki, XII əsrdə ayrı-ayrı guşələr - Kartlidi və Somxitide, eləcə də Abxaziya, Svantide, Sameqreloda, Quriyada, Raçada, Kaxetide və Mesxetide mövcud olmuşdur. Həmçinin, Pxovi və Didoyların itaətsizliyi də məlumdur.

Belə bir halda isə deyirlər: - şərhə ehtiyac yoxdur!

Ancaq bizim tariximiz var ki, o da aydın olmayan bir dövrə təmsil olunmuşdur. 761 ildən sonra böyük sınıqlar dövrü başlayır. İkonoklazma və ərəb sistemi hələ də gürcü xalqının inancını və ruhunu tamamilə qıra bilməmişdi. Əgər ölkə daxilindəki ailə üzvləri arasındakı qarışıqlıq, xəyanət və düşmənçilik olmasaydı, onda “Gürcü Kurapalatlığı”nın “Gürcüstan krallığı” ilə əvəzlənib-əvəzlənməyəcəyini kim bilirdi. VIII əsrin 70-ci illərindən başlayaraq Gürcüstanın III Baqrat tərəfindən birləşdirilməsinə qədər (1010), Gürcüstanın və ya ayrı-ayrı krallıqların Bizans və İran ilə qarşılıqlı münasibətlərinin dəyişik olması nəticəsində yenidən bölüşdür-

məyə dair sonsuz ərazi iddialarının olmasına görə bu ölkələrdəki hüquqi asılılıqdan danışmaq mümkün deyildir. Hüquqlar dedikdə isə mən siyasi və dini (ərazi deyil) münasibətlərin bəhrəsini nəzərdə tuturam.

Nədənə, tarixi mənbələrdə, o cümlədən məktəb dərsliklərində - VIII əsrin sonlarında Kaxeti yepiskopluğunun (knyazlığının) ərəblərdən ayrıldığı, IX əsrin əvvəllərində isə Tao-Klarcet knyazlığının da olduğu (çox vaxt alimlərin də səhv saldığı), Qərbi Gürcüstanda isə Bizans hökumətindən azad edilmiş “Abxaz çarlığı”nın (Egris-Abxaz çarlığı) olduğu qeyd olunur.

Bəli, həqiqətən də, padşah II Arçil (744-761-ci illərdə) tərəfindən birləşdirilmiş və bərpa edilmiş İberiya dövləti idi, yenə də qeyd etmək istəyirəm ki, məhz padşah Arçilin şəhid olmasından sonra onun dövləti, qana və əmlaka susuzlayan döyüşçüləri tərəfindən aşağıdakı ardıcılıqla parçalandı:

- Birincisi, 745-746-cı illərdə ilk dəfə “Abxaz hökumətliyi” yaradıldı, sonra isə yalançı II Leonun rəhbərliyi altında “çarlığa” çevrildi;

- İkincisi, Kaxetiya knyazlığının ayrılması (787-ci ildə) idi ki, onun da şahzadəsi Kaxetiya yepiskopu Qriqori idi;

- Üçüncüsü, Aşot Baqratunun (I böyük Aşot adlanır bundan sonra) ərəblər tərəfindən Tbilisiyə qovulduqdan sonra Klarcetiye köçür və Vaxtanq Qorqasalin əmri ilə inşa edilmiş və çar Arçilin əmri ilə müvəqqəti olaraq istifadəyə verilmiş Artanudcok qalasında məskunlaşaraq yeni formalaşmış knyazlığı paytaxtı elan edir.

Güman edirəm ki, biz bir məsələni artıq dəqiqləşdirmişik.

Aydınlıq gətirilməli olduğumuz ikinci məsələ isə bu krallıqlara daxil olan prinsiplərdir. Kaxetiya yepiskopluğuna üç tarixi guşə - Kaxeti (Tianeti mərkəzi ilə), Kuxeti və Qardabani daxil olunmuşdur. Abxaz çarlığı böyük sayda (səkkiz) knyazlıqla təmsil olunmuşdur: xüsusen də Abxaziya ilə, Sxomiya ilə (Suxumi), Egris ilə, Quriya ilə, Raça-Leçxum ilə (Kutaisi mərkəzi ilə) və Vake-İmeret knyazlığı ilə (Kutaisi mərkəzi ilə).

Nisbətən təvəzökar olmuş dördüncü çarlıq, elə adından da göründüyü kimidir. Yunan Ksenofontun (e.ə. 401-ci il) verdiyi məlumata görə, tarixi Tao, Tasxi kimi xatırlanır, Klatceti isə VIII əsrin 50-60-cı illərində erməni dövlətinin dağılması və ləğvi nəticəsində Ermənistan qaçan Baqratunların sığınacağına çevrilmişdir. Sonradan isə Klarcet Baqratunlarının qohumluq xəttinin kəsilməsinə görə birləşmiş krallıq artıq Tao-Klarceti olaraq adlandırılmışdır.

Aydınlaşdırılmasını tələb edən üçüncü məsələ isə çarların, knyazların və yepiskopların şəxsiyyətlərinin yaradılmasıdır. Buna görə hakimiyyətin kimin tərəfindən və necə ələ keçirildiyi və ya niyə (xoşbəxtlikdən!) görə etnik yox, qəbilə əlamətinə görə çar III Baqratın vahid dövləti birləşdirməsi aydın deyildir və bu baxımdan aydınlıq tələb edir. Üçüncü Baqratın hökumətliyi tarixində və titulunda birinci yerdə səhvən “abxazların çarı” yazıldığı zaman biz böyük bir qeyri-müəyyənlik içəridə qalmış oluruq. Tam aydınlıq üçün isə qeyd edək ki, məsələ belədir: “abxazların çarı” II Leonun ölümündən sonra heç bir Egris-Abxaz çarı, knyazı və ya Kaxetiya qubernatoru və ya çarı, gürcü guşələrinin birləşməsinə imtina etməmişdi. Üstəlik, bundan üçün Qərbi Gürcüstan kilsəsinin Mtsxet katolikosu-

nun taxtına tabe olması ilkin şərt hesab olunurdu və indi də hesab olunur ki, bu da kilsə birliyinə və Gürcüstan kilsəsinin hökumətliyi ilə məlumdur.

Belə bir şəraitdə isə qanuni əsas malik olan bir şəxsiyyəti tapmaq lazım idi. Qanuni çarın arxasınca xalq gedərdi və vahid, qüdrətli bir dövlət yaradardı. Kartli knyazı İoann Maruşisdze başda olmaqla qabaqcıl gürcülər tərəfindən dahiyənə bir plan qəbul olundu ki bu da Tao çarı III Böyük David Kurapalatla əlaqə saxlamaqdan ibarət idi. III Böyük David “əvvəlcə dindar olmaqla yanaşı, kəsiblərə qarşı mərhəmətli olan, həlim, sakit olmaqla mehribanlığla yadda qalan, kilsələr inşa edən, sevimli, səxavətli, insansever, izzətli rahib olan və həmişə hər kəsə xeyir, fəzilət arzulayan biri” idi (baxın: “Küa”, t II; 1959, s.274).

Biz artıq burada III Baqratın döyüşlərinin təsvirinə başlamayacağıq, çünki o, Klarceti və atası III David Kurapalatın adı ilə adlandırılan ərazilərdən başqa bütün guşələri birləşdirə bilmişdi! O əraziləri ki, Tao-Klarcetide hökm sürən Baqratunların qolu tutmuşdu. Bundan başqa, Egris-Abxaz çarı isə Cavaxetiyanın sahibi idi.

Əvvəlki əsərlərdə də qeyd etdiyim kimi, Xosronanlar sülaləsinin son nümayəndələrinin (Müqəddəs Şəhid olan çar Arçilin övladları - İoanna və Cuanşera) idarəçilikdən uzaqlaşdırılmasından sonra Kartli valisini, yalnız gürcülərin mövcudluğu halındakı rolunu və mövqeyini aydın şəkildə görmək mümkün deyildi. Tarixi mənbələr yalnız Tao-Klarcetinin, Egris-Abxazın və Kaxetiya hökmdarlarının və şahzadələrinin haqqında məlumat verir, kartlilərin tarixi isə demək olar ki, heç bir yerdə aydın şəkildə işıqlandırılmamışdır. Tarixşünasların əsərlərinə görə bütün diqqət (X əsrin sonu və XI əsrin əvvəlləri) Böyük David Kurapalatın və çar III Baqratın heyatının təsvirinə yönəldilmişdir. Bu baxımdan isə istər yuxarıda sadalanan mənbələrin, istərsə də XI əsr erməni tarixçisi Stepanoz Taronetskinin (Asoqik) “Dünya tarixi” (baxın: Peterburqskoe izdanie, 1885q.) və XI əsr erməni tarixçisi Aristakes Lastivertskinin (A. Lastivertskoqo) “Erməni tarixi” (izdano Üaqareşvili, Tbilisi, 1974q.) adlı əsərlərinin adları çəkilir. Hər iki mənbə - Tao-Klarceti və III David Kurapalat, III Baqrat və oğlu I Georgi və nəvəsi IV Baqrat haqqındakı mühüm məlumatları özündə ehtiva edir.

Bu müəlliflərə və “Kartli salnaməsi”nin müəllifinə görə, David Kurapalat Kartli hökmdarı ilə müqayisədə, ondan cənubda yerləşən Trialeti, Manqlis dərəsi və Skoreti, Aten qalası və Kldekar valisi Rati ilə eləcə də Ermənistan hökmdarları ilə daha yaxşı münasibətlərə malik idi.

Yəqin ki, əgər bir hal olmasaydı, bu xüsusiyyətlərə diqqət yetirməzdik. Məsələ orasındadır ki, Abxaziya Baqratın hökumətliyinə paralel olaraq, tarixçilər səhvən qeyd edirlər ki, “Ermənistan xalqlarının ərəb işğalına qarşı mübarizəsi üçün” Taşir-Dzoraqet (Lore-Taşir) çarlığı yaradılmışdır. Təəssüf ki, məşhur gürcü tarixçiləri (D. Berdzenişvili, M. Lortkipanidze, Q. Maysuradze və başqaları) da belə alimlərin sırasına çıxmışlar. Onları (təbii ki) Tiflis armenoloqu və milliyətçə erməni L. Meliksetbeq də dəstəkləmişdir. Onlar iddia edirlər ki, “çarlığın banisi Kvirikilərin (kvirikilərin) nümayəndəsi, erməni Baqratunlarının budağı olan Qurqen (Kvirika) idi ki, o da 978-989 - cu illərdə hökm sürmüşdü”. Ümumiyyətlə, kviri-

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondu

Bu yazı Azərbaycan Respublikası Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə “İnsan hüquq və azadlıqlarının müdafiəsi, vətəndaşların hüquqi, siyasi mədəniyyət səviyyəsinin yüksəldilməsi, sosial və siyasi fəallığının artırılması” istiqaməti çərçivəsində hazırlanıb

kian sülaləsi 140 il (978-ci ildən 1118-ci ilə qədər) hökm sürmüşdü.

Lore-Taşir çarlığının ərazisi indiki Ermənistan respublikasının şimal rayonlarında yerləşirdi. Padşahlığın mərkəzi indiki Stepanavan yaxınlığında yerləşən bir şəhər idi və onun xarabalıqları indi də qorunub saxlanılır. O, “iki tərəfdən dərələrin, üçüncü tərəfdən isə qala divarları sisteminin qoruduğu yüksək üçbucaq formalı yaylasında yerləşmişdi”.

Yeni vəziyyət üçün uyğun olmayan proseslər nəticəsində eyni dövrdə və müxtəlif yerlərdə yaranmış ölkələr, knyazlıqlar və ya dövlətlər, etnik adın daşıyıcısı olurlar. Qədim Egris dağılması nəticəsində Abxaziya, Quriya, Arqveti meydana gəldi və şərqdə İberiyanın parçalanması nəticəsində Kaxetiya knyazlığı, Kartli çarlığı, Tao - Klarceti çarlığı və ya knyazlığı meydana gəldi ki, bu da mübahisəli məsələ olaraq qalır. Onlarla birlikdə VIII-X əsrlərdə “Samxiti”nin (eynilə “Somxiti” adı) formalaşması da meydana çıxdı.

Lore-Taşir (və ya Taşir-Dzoraqet) çarlığının ölkəsi qeyri-adi idi. Orada nə etnik, nə coğrafi, nə də ki inzibati (o vaxtkı Abxaziya kimi) birliklər yox idi. Artıq qeyd edildiyi kimi, knyazlıq ərəb ağalığına qarşı mübarizə üçün yaradılmışdı. Gürcülər bu çarlığı “Somxiti”, armenlər (yəni indiki ermənilər) isə “Vrats - daş” adlandırdılar ki, bu da “Gürcü vadisi” demək idi. Razılışın ki, bu parlaq bir jestdir. Çox əhəmiyyətli bir məlumatdır.

Qurucu David Bizans titulundan imtina edərək belə adlandırılmışdır: - “Abxazların çarı” (yəni “Qərbi Gürcüstan”), “gürcülərin” (yəni Kartli və Mesxeti) və “ermənilərin” (Lore-Taşir çarlığı). Doğrudur, bu titullar Gürcüstanın birləşməsinin qanunauyğun ta-

rixi prosesləri və çarlığın ərazisinin getdikcə artması nəticəsində artmağa başlamışdı, lakin Lore və Taşir əvvəllər Gürcüstan ərazisi idisə də, onda bu, sadəcə, bizim doğma torpağımızın bir hissəsi idi. Təəssüf ki, bu gün həmin torpaqlar bizdən alınmışdır.

XII əsr erməni tarixçisi Matve Urxayetsin Davida verdiyi qiymət diqqətəlayiqdir: “Çar David müqəddəs və mərhəmətli idi, Allahın ümidi və dindar ədaləti ilə izzətlənmişdi. O, erməni qəbiləsinə sığınacaq verdi və sevdi. Qalan ordu onun ətrafında cəmləmişdi. Gürcülərin ölkəsində erməni şəhərini tikdi, bir çox kilsələri və monastırları möhkəmləndirdi, şəhəri isə dağ (Qori) adlandırdı (guya o vaxta qədər müqəddəs şəhid olan Çar Arçil - V. E. mövcud olmamışdı). Bütün armen (yəni indiki ermənilər) xalqı ona böyük sevinc və heyranlıqla yanaşdı... (1124-cü ildəki David). 60 il əsirlikdə olan taxt şəhəri (ermənilər) - Ani (Anisi) şəhərini köləlikdən azad etdi... Hər bir erməninin evində sevinc var idi”.

O elə bir insan çarı idi ki, özünü heç vaxt gürcü hesab etmirdi, bununla belə “gürcülərin çarı” idi və öz amansız xarakterinin olmasına baxmayaraq daha çox insansever idi. Bu çıxarış məktəbdə tədris olunmaqla elmi dairələrdə də dəfələrlə müzakirə olunmuşdur (əks halda o, “Gürcüstan tarixi” dərsliyində verilməzdi), amma heç kim “onun gürcü ölkəsində erməni şəhərini inşa etdirməsinə” dair ifadəni vurğulamamışdır. Bəs bu həqiqətdən daha çox nəyi istəyirsiniz? Deyilənlərin rədd olunması ermənilər tərəfindən yazılmalı və sinədə bizə təqdim olunmalıdır?

Vahid Öməröv,
fəlsəfə üzrə fəlsəfə doktoru,
dosent

Qəzet 1991-ci il
yanvarın 11-dən çıxır

2 iyul

Son səhifə

Çuğundur qan
təzyiqini aşağı salır

Maradona İspaniya
yığmasının baş
məşqçisi olacaq?

Argentina millisinin əfsanəvi futbolçusu Dieqo Maradona İspaniya yığmasının baş məşqçisi ola bilər. Bu barədə "Marca" nəşri məlumat verib. Qeyd edilib ki, Antonio Torresin İspaniya Kral Futbol Federasiyasının prezidenti olacağı təqdirdə Maradona baş məşqçi postuna gətiriləcək. Məlumatda o da vurğulanıb ki, 59 yaşlı argentinəli mütəxəssislə artıq ilkin danışıqlar aparılıb. Maradonanın baş məşqçi kimi qarşısına Qətərdəki dünya çempionatının finalına yüksəlmək vəzifəsi qoyulacaq.

Maradona 1986-cı ildə dünya çempionu olub və XX əsrin ən yaxşı futbolçularından biridir. O, Argentinanın "Arxentinos Xunior", "Boka Xunior" və "Nyuel's Old Boyz", İspaniyanın "Barselona" və "Sevilya", həmçinin İtaliyanın "Napoli" komandalarının heyətində çıxış edib. Argentinəli hücumçu İtaliya çempionatının və İtaliya Kubokunun, İspaniya Kubokunun və UEFA Kubokunun qalibi olub. Hücumçu 687 matçda 363, o cümlədən Argentina yığmasının heyətində keçirdiyi 113 oyunda 50 qol vurub. Maradona 2005-ci ilin iyunundan 2006-cı ilin avqustunadək Argentinanın "Boka Xunior" klubunun futbol komissiyasının vitse-prezidenti, 2008-2010-cu illərdə Argentina yığmasının məşqçisi olub. 2010-cu ildə Argentina yığmasını dünya çempionatının dördüncü finalına çatdırıb.

Həkimdən
XƏBƏRDARLIQ:
"İyul-avqust aylarında
yetişən qarpıza üstünlük
verilməlidir"

Bir sıra əcnəbi diyetoloqlar çuğunduru ən yaxşı qida məhsulu hesab edirlər. "Rossiyskaya qazeta"nın yazdığına görə, ekspertlərin rəyinə görə, çuğundurun tərkibindəki faydalı nitratlar arteriya daxilində azot oksidinə çevrilir ki, bu da təzyiqin aşağı düşməsinə və qan dövranının yaxşılaşmasına kömək edir. Azot oksidi, həmçinin beyinə qan axını stimullaşdırır. Bunun üçün çuğundur şirəsinə qatılaraq hazırlanmış halda içmək lazımdır.

Müəyyən edilib ki, çuğundur orqanizm iltihabı prosesləri mübarizədə yardımçı olur. Onun tərkibində orqanizmin ürək, şiş, Alshaymer və digər xəstəliklərin yaranmasına səbəb ola biləcək iltihabdan qorunmasına kömək edən betalin pigmenti var. Diyetoloqlar çuğunduru çiy şəkildə yeməyi, salata əlavə etməyi və ondan təbii cips hazırlamağı məsləhət görürlər.

"Barselona"nın baş
məşqçisi:
"Qrizzmandan üzr
istəməyəcəm"

"Barselona"nın baş məşqçisi Kike Setyen Antuan Qrizzmandan üzr istəməyəcəyini açıqlayıb. Fransalı hücumçu dünən La Liqada "Atletiko" ilə matçın (2:2) 90-cı dəqiqəsində meydana Setyen deyib: "Onunla danışacağam, amma üzr istəməyəcəyəm. Antuanın nə hiss etdiyini başa düşürəm. O, peşəkar və yaxşı oğlandır. Riki isə əla oyun keçirdi. Messi və Suaresi daim meydana saxlamaq lazımdır. Qrizzmana ilk 11-likdə yer tapmaq asan məsələ deyil".

İndi elə bir dövrdür ki, təbiətin bizə bəxş etdiyi nemətlərlə qidalanıb-qidalanmaq barədə düşünməli oluruq. Son günlər bazar piştaxtalarına çıxarılan qarpız barədə də müxtəlif fikirlər var. Onun çox gübrə ilə yetişdirildiyi, geninin dəyişdirildiyi barədə fikirlər səslənir. Əlbəttə ki, bu gün yetişdirilən qarpızla əvvəlki qarpız arasında böyük fərq var, bunu

danmaq olmaz. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu sözləri həkim-fitoterapevt Füzuli Hüseynov deyib.

"Təəssüf ki, yerli qarpız sortları indi çox az qalıb, əvvəllər yetişdirilən yerli qarpızların tumları çox və böyük olurdu. Qarpızı kəsəndə içində böyük damarların aydın görünməsi ona gübrələrin qədərindən artıq verilməsindən xəbər verir. Çox böyük qarpız almaqdan da çəkinmək lazımdır, çünki onu bir dəfəyə yemək problem yarada bilər. Yaxşı olar ki, qarpız az-az və tez-tez yeyilsin. Xatırladım ki, xərçəng əleyhinə oldu-faydalı maddələrdən olan likopen qarpızın tərkibində pomidorda olduğundan iki dəfə çoxdur. Qarpız böyrək, qaraciyər və bağırsağ xovlarının əla təmizləyicisidir. Tərkibi A vitamini ilə zəngin olduğundan çox qarpız yeyənlərin dərisi parlaq olur, gözlər üçün faydalıdır, kalsium və kaliumla zəngin olduğuna görə sümükləri möhkəmlədir. Qarpızın tərkibində olan sitrulin maddəsi piyləri əridir, yüksəlmiş xolesterini aşağı salır, arıqlamaq istəyənlər üçün faydalı qida vasitəsidir. Orqanizmin ən çox ehtiyac duyduğu C vitamininə malik olduğundan immuniteti artırır, əzələ yorğunluğu və qıcolmaları aradan qaldırır. Lakin şəkərli diabet xəstələri qarpızla çox az miqdarda qidalanmalıdırlar", - deyər o bildirib.

Həkim-fitoterapevt daha çox iyul-avqust aylarında yetişən qarpıza üstünlük verməyi söyləyib: "Həmin aylarda yetişən məhsulda mineral və vitaminlər daha çox olur. Onun qabığı da çox qiymətli müalicə vasitəsidir. Qarpız qabığının içərisindəki ağ təbəqə kəsilib qurudulandan sonra qəhvəüydəndə üyüdüür, ağzı kip bağlanan qaba yığılaraq gündə üç dəfə yeməkdən 1 saat əvvəl bir çay qaşığı 1 stəkan su ilə içilməsi böyrək daşlarını əridir".

Gec yatan insanların bədənin-
də hansı dəyişikliklər baş verir?

Moskva Dövlət Universitetinin Fundamental Tibb Fakültəsinin böyük elmi işçisi, həkim Zuxra Pavlova gec yatmağın zərərindən danışdı.

Ekspert möhkəm yuxu ritminin hormonal fonu tənzimlədiyini bildirib. "Gec yatmağa üstünlük verənlər daha çox yağ toxumasına sahib ola bilərlər. Sirkadiyalı yuxu ritmləri deyilən bir şey var ki, insan ondan asılıdır. Vahid təbii ritmlərdən asılı olaraq sadəcə dəniz və okeanlar axmır, insan bədəni də günün vaxtına diqqət yetirərək öz hormonal əsasını qurur. Gec yuxuya gedən insanda bir çox vacib hormon və bunlardan əvvəl bütün hormonal sistemin "dirijoru" rolunu yerinə yetirən kortizolun balansı pozulur. Vücut bu nizamsız ritmlərə uyğunlaşa bilsə də, məcburi uyğunlaşma prosesində sağlamlığını itirə bilər. Odur ki, bədəninizə diqqətlə və vaxtında qayğı göstərməlisiniz", - mütəxəssis izah edib./Publika.az

Messidan
700-cü qol!

"Barselona"nın futbolçusu Lionel Messi karyerasının 700-cü qolunu vurub. Qol.az xəbər verir ki, argentinəli hücumçu son olaraq La Liqanın 33-cü turunda keçirilən "Atletiko" ilə matçda (2:2) penaltiden fərqlənib. Qeyd edək ki, Messi "Barselona"da 630, Argentina millisində 70 qol vurub.

Baş redaktor:

Bəhruz Quliyev

Baş redaktorun müavinləri:

Valeh Məhərrəmli
Fətulla Həsənov

Ünvanımız: Bakı şəhəri,
Üzeyir Hacıbəyov
küçəsi, 66.

Şəhadətnamə: № 022492

<http://www.ses-news.az>

<http://www.sesqazeti.az>

E-mail: ses@sia.az

Tel: 598-33-90 Faks: 493-11-62

Redaksiyanın mövqeyi ilə müəllifin
mövqeyi üst-üstə düşməyə bilər.

Qəzet "Səs" in komputer mərkəzində yığılır, səhifələnilir.

"Azərbaycan" nəşriyyatında çap olunur
Qəzetdə AzərTAc, SİA və AZADINFORM informasiya
agentliklərinin məlumatlarından istifadə olunur.

Qəzet
bazar və bazar
ertəsindən
başqa hər gün
nəşr olunur
Tiraj: 4600